İŞKUR

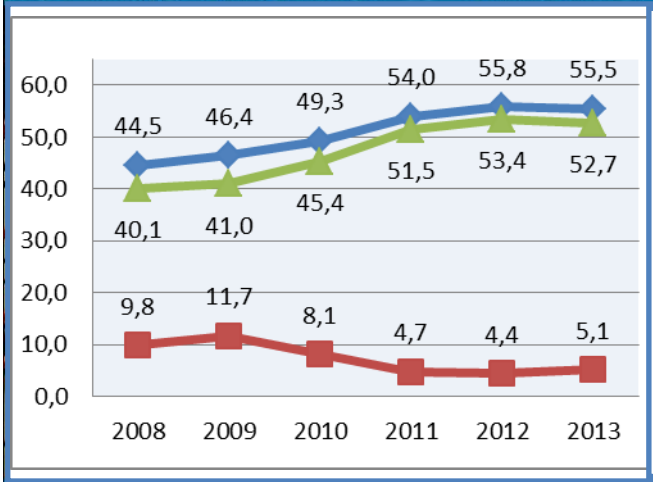

2014

MANİSA

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

MANİSA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2014)

Hazırlayanlar

M. Arif OKUYAN	**İş ve Meslek Danışmanı**
Yemen KURT	**İş ve Meslek Danışmanı**

SUNUŞ

Günümüz dünyası bilgi toplumu niteliğindedir. Sürekli gelişen teknoloji ve piyasa şartlarıyla birlikte işgücü piyasası değişime uğramaktadır. Bu değişime ayak uydurabilmek ve arz ve talep uyuşmazlığını ortadan kaldırabilmek için nitelikli işgücüne sahip olmak gerekmektedir. Özellikle ülkemiz genç bir nüfusa sahiptir. Bu gençlerin istihdama katılmasını sağlamak ve işsizliği azaltmak için gerekli politikaların üretilmesi öncelikle kamunun görevidir. İşgücü piyasasını doğru analiz edip, işverenlerin aradığı nitelikleri tespit etmek istihdam artırıcı politikaların temelini teşkil etmektedir.

İşgücü piyasasını etkileyen birçok unsur bulunmaktadır. Bunlardan biri işgücü piyasasının bölgesel olarak farklılıklar göstermesidir. Ülkemiz için ortak bir plan yapmak bu bakımdan güç olmaktadır. Bundan dolayı işgücü piyasasını yerel olarak ele almalı ona göre önlemler almalıyız. Bu ihtiyacı tespit eden İŞKUR, kapsamlı bir işgücü piyasası talep araştırması gerçekleştirmiştir. Hazırlanan bu rapor ile il düzeyindeki işgücü talebi tespit

edilmiş işverenin aradığı meslekler, eğitim düzeyi ve mesleklere ait beceri düzeyleri verilerle ortaya konulmuştur.

İŞKUR İl Müdürlüğü ve diğer kamu kuruluşlarıyla yaptığımız İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu toplantılarımızda "Manisa ilinin ihtiyacı olan meslekler nelerdir?", "hangi alanda ne tür kurslar ve eğitimler düzenlemeliyiz?" sorularına ışık tutacak bu çalışma ile aktif işgücü politikalarına katkı sağlayacağımızı düşünmekteyiz.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle başta İŞKUR İl Müdürü ve personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. 2014 yılı I. Dönem Manisa İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışmasının ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Erdoğan BEKTAŞ
Manisa Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2014 yılı Mayıs-Haziran aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden 129.065 işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile

görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. Bu kapsamda ulaşılan işyeri sayısı 110.509'dur. İlimizde ise 2.331 işyeri tespit edilmiş ve 2.091 iş yerine ulaşılmıştır.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan 2014 yılı I. dönem "Türkiye İşgücü Piyasası Analizi" raporu hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Yüksel UÇAR
Manisa Çalışma ve İş Kurumu
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ ..... **i**
ÖNSÖZ ..... **ii**
TABLOLAR LİSTESİ ..... **viiii**
GRAFİKLER LİSTESİ ..... **ix**
KISALTMALAR ..... **x**
YÖNETİCİ ÖZETİ **1**
GİRİŞ **5**
BİRİNCİ BÖLÜM **6**
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ **6**

GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 6

İŞKUR GÖSTERGELERİ ..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Kayıtlı İşsiz Verileri

Açık İş Verileri

İşe Yerleştirme Verileri

Kurs ve Kursiyer Verileri

İşsizlik Ödeneğinden Yararlanan Verisi

İKİNCİ BÖLÜM **13**
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI **13**
AMAÇ VE YÖNTEM 13

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 16

İşyeri Verileri

Çalışan Verileri

AÇIK İŞLER 27

Açık iş verme ve açık iş oranı

Eğitim durumu

Beceri ihtiyacı

Arama kanalı

Cinsiyet dağılımı

İllerin açık iş oranı

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 48

Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyerleri

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 58

SONUÇ 63

KAYNAKÇA..... 67

EKLER 708

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu..... 68

Ek 2- Ek 2a: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi..... 73

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü..... 80

Ek 4- Ek Tablolar 907

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Manisa İli Temel İşgücü Göstergeleri.....6
Tablo 2: Türkiye Geneli Temel İşgücü Göstergeleri..... 6
Tablo 3: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2013-2014*).....8
Tablo 4: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2013-2014*).....9
Tablo 5: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme (2013-2014*).....10
Tablo 6: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2014*).....11
Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneği Hak Edenler (2014*).....12
Tablo 8: Sektörlere Göre İşyeri Sayısı Oranları (2014*).....16
Tablo 9: Sektörlere göre yabancı ortaklığı olan işyeri sayısı oranları(2014*).....19
Tablo 10: Sektörlere göre ihracat yapan işyeri sayısı oranları(2014*).....20
Tablo 11: Kuruluş Yıllarına Göre İşyerlerinin Sektörel Dağılım Oranları (2014*).....22
Tablo 12: Sektörlere Göre Çalışan Sayısı Oranları (2014*).....23
Tablo 13: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayısı Oranları (2014*).....24
Tablo 14: Çalışanların Cinsiyete göre Sektörel Dağılım Oranları (2014*).....25
Tablo 15: Çalışanların Meslek Gruplarına göre ve Cinsiyete göre Dağılım Oranları.....26
Tablo 16: Cinsiyete göre En Çok Çalışılan Meslekler (2014*).....26
Tablo 17: Sektörlere Göre Açık İş ve Toplam Çalışan Sayısı.....29
Tablo 18: Faaliyet Yılları ve Sektörlere Göre Firmaların Açık İş Verme Oranı.....31
Tablo 19: Eğitim Durumuna Göre İstenen Beceriler.....39
Tablo 20: Sektörlere Göre Arama Kanalları.....43
Tablo 21: Mezuniyet Durumuna Göre Arama Kanalları.....44
Tablo 22: Yabancı Ortaklığı ve İhracat Yapan Firmalara Göre Arama Kanalları.....44
Tablo 23: Açık İş Veren Firmaların Teşvikten Yararlanmaya Göre Arama Kanalları.....45
Tablo 24: Mesleklere Göre Arama Kanalları.....45
Tablo 25: Açık İşlerin Cinsiyete ve Sektörlere Göre Dağılımı.....46
Tablo 26: Açık İşlerin Cinsiyet ve Meslek Gruplarına Göre Dağılımı.....47
Tablo 27: Açık İşlerin Meslek ve Cinsiyetlere Göre Dağılımı.....48
Tablo 28: Türkiye ve Manisa TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılım Oranları.....49
Tablo 29: Manisa TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılım Oranları (2013-2014).....50
Tablo 30: TGÇM Eleman Sayısının Açık İş ve Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları.....51
Tablo 31: Sektörlere Göre TGÇM İşveren Sayısı Oranları.....52
Tablo 32: Meslek Gruplarına Göre TGÇM Eleman sayısının Toplam Çalışan Sayısına oranları.....53

Tablo 33: Mesleklere göre temininde güçlük çekme dağılımının
geçen yıl ile karşılaştırılması (2014*)……..54
Tablo 34: Meslek Gruplarında TGÇM İşverenlerin Karşılama oranları…….55
Tablo 35: TGÇM nedenlerinin Meslekler içindeki dağılım oranları…….55
Tablo 36: TGÇM işyerlerinde temininde güçlük çekilme nedeni dağılımı oranları……..56
Tablo 37: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Net İstihdam Değişim Oranları……..58
Tablo 38: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları…….59
Tablo 39: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek…….60
Tablo 40: 2013 ve 2014 I. Dönem Araştırma Sonuçlarının Net İstihdam
Artışı ve Azalışı Özelinde Karşılaştırılması…….61
Tablo 41: Toplam İşyerleri ve Mevsimlik Personel Çalıştıran İşyerlerindeki Net İstihdam
Değişim Oranları ve Sektörler İçerisindeki Net İstihdam Değişim Payı……..62

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Manisa İli Temel İşgücü Göstergeleri.....7
Grafik 2: İşyeri Özellikleri(2014*).....17
Grafik 3: Sektörlere göre İŞKUR'dan faydalanma oranları.....18
Grafik 4: Sektörlere Göre Part Time Çalışma Yapan İşyeri Sayısı Oranları.....20
Grafik 5: Sektörlere Göre Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı Oranları.....21
Grafik 6 : Sektörlere Göre Firmaların Açık İş Verme Oranı.....27
Grafik 7: Sektörlere Göre Açık İş Oranları.....28
Grafik 8: Faaliyet Yıllarına Göre Firmaların Açık İş Verme Oranı.....30
Grafik 9: Faaliyet Yıllarına Göre Firmaların Açık İş Oranları.....30
Grafik 10: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Dağılımı.....32
Grafik 11: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları.....33
Grafik 12: Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı.....34
Grafik 13: Mezuniyet durumuna göre açık işler.....35
Grafik 14: Cinsiyet ve Eğitim Durumuna Göre Açık İşler.....36
Grafik 15: Yabancı Ortaklık ve İhracat Yapan Firmalara Göre Açık İşler.....37
Grafik 16: Açık İşlerde Aranan Beceriler.....38
Grafik 17: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Aranan Beceriler.....40
Grafik 18: İhracat yapan Firmalara Göre Aranan Beceriler.....41
Grafik 19: 2013 ve 2014 Yıllarına Ait İş Arama Kanalları.....42
Grafik 20: TGÇM işyerlerinde temininde güçlük çekilme nedeni dağılımı oranları Türkiye karşılaştırması.....57

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

***Bk.* :** Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO: işsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

Bu rapor, Manisa işgücü piyasasının genel fotoğrafını yansıtmak amacıyla hazırlanmıştır. Raporun bazı kısımlarında bir önceki yıla ait verilerle, bazı kısımlarla da Türkiye verileriyle kıyaslama yapılmıştır.

Temel işgücü verilerindeki işgücüne katılım oranları incelendiğinde Manisa'nın, Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir. Diğer taraftan işsizlik oranlarını incelediğimizde ise Manisa'nın rakamlarının, Türkiye ortalamasının yarısında olduğu görülmektedir.

Manisa ilindeki İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayılarına bakıldığında, 2013 yılında 47.444 olan işsiz sayısı 2014'ün ilk 8 ayında 44.443 olarak görülmektedir. Buradaki işsizlerin meslekleri her iki yıl için incelendiğinde 'beden işçisi (genel)' ilk sırada, 'beden işçisi (temizlik)' ikinci sırada ve 'büro memuru (genel)' üçüncü sırada olduğu tespit edilmiştir.

Manisa İŞKUR'un 2013 yılında aldığı işgücü talebi 25.002 iken, 2014 yılının ilk 8 ayında aldığı açık iş talebi 25.918 olduğu görülmektedir. Bu veriler doğrultusunda ilimizde ekonomik büyümenin olduğunu söyleyebiliriz. En çok açık iş verilen mesleklere baktığımızda 'beden işçisi (genel)' ve 'madenci (genel)' ilk iki sırada yer almaktadır.

İlimizin işe yerleştirme verileri incelendiğinde 2013 yılında 10.947 iken 2014 ilk 8 ayında 8.183 kişinin kurum tarafından işe yerleştirildiği görülmektedir. En çok işe yerleştirilen meslekler incelendiğinde ise 'beden işçisi (genel)', 'madenci (genel)' ve 'beden işçisi (temizlik)' mesleklerini ilk 3 sırada görmekteyiz.

Mesleki kurslarla ilgili verilere baktığımızda 2014 ilk 8 ayı itibariyle 208 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 647'si erkek, 682'si kadın olmak üzere toplam 1.329 kişinin yararlandığı tespit edilmiştir. Bu kurslar içinde işbaşı eğitim programıyla 853 kişi istihdam edilmiştir.

İlimizde 2013 yılında 6.912 kişi işsizlik fonundan yararlanırken, 2014'ün ilk 8 ayı itibariyle bu rakam 5.571 kişi olmuştur. İşsizlik ödeneğinden en fazla yararlanan kişiler 'beden işçisi (genel)' mesleğindedir.

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılmasına, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu hedef doğrultusunda Manisa ilinde işgücü piyasasının talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile Manisa Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından 2014 yılı 12 Mayıs-27 Haziran tarihleri arasında Manisa İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirilmiştir.

Manisa ilinde gerçekleştirilen bu talep araştırması ile; Manisa'daki işgücünün yapısı, sektörler bazında çalışanların mesleklere ve cinsiyete göre dağılımları, ihtiyaç duyulan işgücü için talep edilen eğitim ve beceri durumları, temininde güçlük çekilen meslekler ve teminde güçlük çekme nedenleri, 2015 yılı ortasında işgücü piyasasında mesleki değişim beklentilerine ilişkin bilgiler derlenmiştir.

Bu çalışma ile birlikte Manisa'nın işgücü piyasasının fotoğrafı çekilerek Manisa'daki sektörlerin işgücü ihtiyacı tespit edilmiştir. Çalışma sonucunda Manisa düzeyinde sektörel olarak istatistiksel ve anlamlı tahminler üretilmiştir.

Alan çalışması Türkiye İstatistik Kurumu ile birlikte tespit edilen Manisa'daki özel sektörde faal olan 10+ istihdamlı işyerlerinde gerçekleştirilmiştir. Uluslararası sektörel ve mesleki sınıflandırmalar kullanılarak yapılan araştırmada Manisa'da tam sayım yöntemi ile çalışılmıştır. Yani Manisa ilindeki 10+ istihdamlı özel sektör işyerlerinin tamamı ziyaret edilmiştir. Toplamda 2.331 işyeri bizzat ziyaret edilmiş, bu işyerlerinin 2.091 tanesine ise işyeri bilgi formu uygulanmıştır.

Çalışma kapsamında Manisa ilinde 2.945 kişilik açık iş bulunmaktadır. Buna ek olarak, Manisa'nın "açık iş oranı" % 2,7 olarak hesaplanmıştır. Başka bir deyişle, Manisa'da her 100 kişilik kadronun 97,3'ü dolu 2,7'si ise boş olup doldurulmaya hazırdır. Saha çalışmasında ziyaret edilen işyerlerinin % 22,2'si, açık işi olduğunu belirtmiştir. Başka bir deyişle, yaklaşık

her 5 işyerinden 1'inin açık işi bulunmaktadır. Açık işler için yaklaşık olarak yüzde 69,1 oranında asgari bir eğitim düzeyi talep edilmektedir. Açık işler için yüzde 25,2'si lise altı eğitimlileri, yüzde 21,7 oranında meslek lisesi eğitimliler, yüzde 8,8'i de lise üstü eğitimlileri talep etmektedir. Açık işler için talep edilen ek beceriler incelendiğinde; açık işlerin yüzde 4,3'ü için yabancı dil yeterliliği, yüzde 20,6'sı için bilgisayar kullanımı, yüzde 8,5'i için satış ve pazarlama, yüzde 15,7'si için proje tabanlı çalışma, yüzde 29,1'i için etkin hesap yapabilme, yüzde 21'i için sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri, yüzde 42,8'i için iletişim ve ifade etme, yüzde 62,2'si için takım çalışması becerileri, yüzde 58,8'i için mesleğe ilişkin yeterli bilgi ve yüzde 67'si için fiziksel yeterlilik talep edildiği tespit edilmiştir.

Sektörlere göre en yüksek açık iş oranı yüzde 4,3 ile Bilgi ve İletişim sektöründe tespit edilmiştir. Bilgi ve İletişim sektörünü yüzde 4,1 açık iş oranı ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektörü ve yüzde 3,5'lik açık iş oranı ile İmalat sektörü izlemektedir. Manisa'da açık işlerin en fazla olduğu mesleklerin; Beden İşçisi (Genel), Plastik Mamuller Montaj İşçisi, Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Elle), Metal Mamulleri Montaj İşçisi, Diğer Gıda Konservecileri, Makineci (Dikiş), Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü), Garson Servis Elemanı ve Plastik Mamuller Montaj İşçisi olduğu tespit edilmiştir.

Manisa İşgücü Piyasası Talep Araştırmasına göre, işverenlerin Manisa'da ilk 6 ayda 3438 kişinin temininde güçlük çektikleri sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma kapsamında ziyaret edilen işyerlerinin % 38,7'si eleman temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Başka bir deyişle, yaklaşık her 3 işverenden 1'i işgücü piyasasında aradığı elemanı bulurken zorlanmıştır.

Araştırma kapsamında işyeri ziyaretleri sırasında görüşülen işverenlere hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri sorulmuştur. Eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler; Makineci (Dikiş), Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Beden İşçisi (Genel), Gaz altı Kaynakçısı, Metal Mamulleri Montaj İşçisi, Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü), Garson Servis Elemanı, Forklift Operatörü, Metal İşleme Tezgahları Ayarcı, Pres Tezgahı Operatörü (Kesim) meslekleridir.

Manisa İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçları 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle istihdamda 4.814 kişilik net artışın beklendiğini bize göstermektedir. Başka bir deyişle,

işverenler bugüne kıyasla, 30 Haziran 2015 tarihinde istihdamın net olarak % 4,5 artmasını beklemektedir.

30 Haziran 2015 tarihinde sektörler itibariyle net istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursa, en yüksek net istihdam artışı beklenen üç sektörün; yüzde 57,8 ile İmalat, yüzde 13,1 ile Toptan ve Perakende Ticaret ve yüzde 9,7 ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleri olduğu görülecektir.

Meyve Sebze Ayıklama İşçisi, Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi, Kağıt İmalat Makinesi Operatörü, Güvenlik Görevlisi, Makineci (Dikiş), Paketleme İşçisi, Makineci (Dikiş), Plastik Mamuller Montaj İşçisi, Metal Mamuller Montaj İşçisi ve Garson (Servis elemanı) meslekleri 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle en fazla net istihdam artışı beklenen mesleklerdir. Buna karşılık; Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma), Tuğla İmal İşçisi, Diğer Öğretmenler, Rehber Öğretmeni (Psikolojik Danışman), Turşucu, İnşaat Ustası meslekleri ise 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle en fazla net istihdam azalış beklentisinin olduğu mesleklerdir.

Çalışmanın sonuç raporunda Manisa'nın işgücü piyasası arz ve talep yönüyle ele alınarak Manisa'nın işgücü piyasa yapısı ve işgücü piyasasının ihtiyaçları ortaya konulacaktır. Aktif İstihdam Politikalarının; özellikle de işgücü yetiştirme kurslarının tespit edilen ihtiyaçlara göre açılması planlanmaktadır.

Manisa Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü Manisa İşgücü Piyasası Talep Araştırması ile bilimsel temelden yoksun bir konu durumunda olan yerel işgücü piyasa yapılarının ve işgücü piyasası ihtiyaçlarının daha iyi anlaşılmasını hedeflemektedir. Ayrıca Manisa ilinde geliştirilecek istihdam politikaları; araştırmanın sonuçları dikkate alınarak oluşturulacaktır. İşgücü yetiştirme kursları, tespit edilen ihtiyaçlara göre açılacaktır. Önümüzdeki dönemde de, Manisa Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından her yıl en az bir defa bu yönde ve bu kapsamda araştırmalar yapılması hedeflenmektedir.

GİRİŞ

Ekonomik gelişmeleri doğru tespit etmek için işgücü piyasası analizlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Ekonomik değişimin sürdürülebilir olması için var olan insan kaynaklarını işgücüne dönüştürmemiz gerekmektedir. Bu bağlamda işgücü piyasası analizi yapılması kaçınılmaz bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır.

İşgücü piyasası analizi öncelikle yerel boyutta ele alınmalıdır. Biz de bu gerçekten yola çıkarak Manisa ilinin en güncel işgücü haritasını detaylı verilerle ortaya koymaya çalıştık. Manisa ilinin meslek haritası, eğitim ihtiyacı, çalışanların sektörlere göre dağılımı, açık işler, açık işlerin karşılanma yolları gibi birçok soruya verilerle cevap aradık.

Bu çalışma üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Manisa ilinin işgücü piyasası arka planı irdelenmeye çalışılmıştır. İşgücü arka planının içinde ilin istihdam, işgücü ve işsizlik verileri yer almaktadır. Ayrıca İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı, bunların eğitim düzeyleri, sahip olduğu meslekler, açık işler, işe yerleştirme sayısı ve mesleki kurs düzenleme sayıları yer almaktadır.

İkinci bölümde talep araştırması sonuçları değerlendirilmiştir. Talep araştırmasında kullandığımız veri setleri; işyerlerinin dağılımı, istihdam yapısı, açık işler ve özellikleri, temininde güçlük çekilen meslekler, geleceğe yönelik istihdam beklentisi ana başlıklarından oluşmaktadır.

Üçüncü bölümde işgücü piyasası sonuç ve değerlendirmelerine yer verilmiştir. Elde edilen verilerle ortaya çıkan duruma ait politikaların oluşturulması, arz ve talep dengesizliklerinin belirlenmesine çalışılmıştır.

Bilimsel yöntemlere dayalı olarak hazırlanan Manisa İli İşgücü Piyasası Analiz Çalışması, mevcut durumun analizi yapılmıştır. Bu çalışmayla birlikte İl Müdürlüğü'nün 2015 yılı politikalarının belirlenmesinde kılavuz olma niteliğindedir.

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

Manisa ilinin işgücüne katılım işsizlik oranı ve istihdam oranları incelediğinde 2008 yılından 2012 yılına kadar oranlarda olumlu bir değişim söz konusudur. Özellikle 2010 yılı rakamlarıyla 2011 yılı rakamları karşılaştırıldığında ciddi bir değişim görülmektedir. 2013 yılı rakamları ise bir önceki yıla göre düşüş göstermiştir. Manisa ilinin işsizlik rakamları Türkiye ortalamasının altındadır. (Bkz. Tablo-1 ve Tablo-2)

Tablo 1: Manisa İli Temel İşgücü Göstergeleri

YILLAR	İşgücüne Katılma Oranı	İşsizlik Oranı	İstihdam Oranı
2008	44,5	9,8	40,1
2009	46,4	11,7	41,0
2010	49,3	8,1	45,4
2011	54,0	4,7	51,5
2012	55,8	4,4	53,4
2013	55,5	5,1	52,7

Kaynak: TÜİK

Tablo 2: Türkiye Geneli Temel İşgücü Göstergeleri

YILLAR	İşgücüne Katılma Oranı	İşsizlik Oranı	İstihdam Oranı
2008	45	11,8	39,7
2009	44,9	13,6	38,8
2010	46,7	12,1	41,1
2011	47,5	9,4	43,0
2012	48,5	9,5	43,9
2013	49,5	10,2	44,5

Kaynak: TÜİK

Türkiye geneli temel işgücü göstergelerini Tablo-2'den incelediğimizde 2009 yılı dışında yukarıdaki göstergelerde genel olarak bir iyileşme görmekteyiz. İstihdam oranı ve işgücüne katılım oranında her geçen yıl artış görülmektedir. İlimizin verilerini incelediğimizde her geçen yıl gelişmekte olan Organize Sanayi Bölgesi ve farklı sektörlerdeki işgücü artışıyla işsizlik oranında ülke bazındaki 2023 hedefine ulaşıldığı görülmektedir.

Bu verilerle ilgili olarak aşağıya çıkarılan grafikte, 2009 ve 2013 yılları arasında işsizlik oranı ile istihdam oranı arasında ters orantı olduğu görülmektedir. Bu dönemde istihdama katılım oranındaki artışla birlikte işsizlik oranının düşmesi bize yeni istihdam sahalarının açıldığı ve mevcut işyerlerinin çalışan sayısının arttığını göstermektedir.(Bkz. Grafik-1)

Grafik 1: Manisa İli Temel İşgücü Göstergeleri

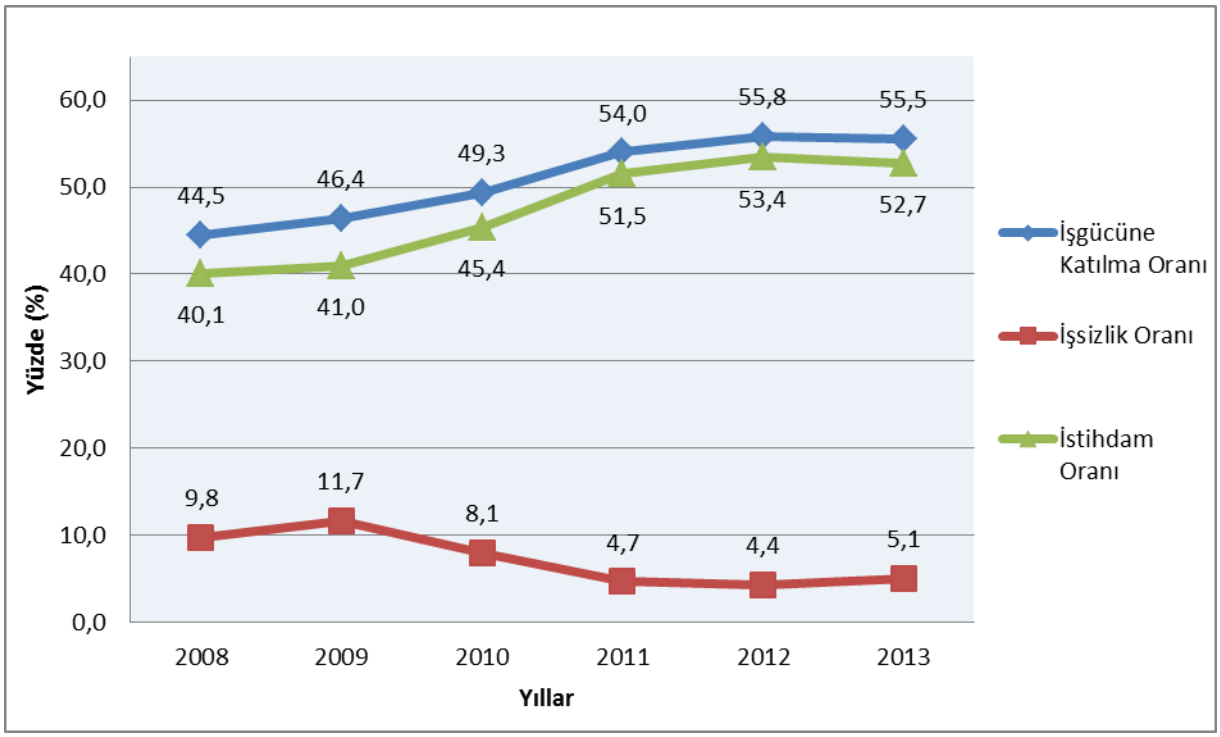

Kaynak: TÜİK

İŞKUR GÖSTERGELERİ

KAYITLI İŞSİZ

Öncelikle bu kısmı açıklamadan önce İŞKUR'un kayıtlı işsiz tanımıyla TÜİK'in işsiz tanımı birbirinden çok farklı olduğunu belirtmemiz gerekir. İŞKUR'a iş için kayıt olan kişi kurum aracılığıyla herhangi işe yerleştirilmese dahi 18 ay boyunca profilleri aktif halde kalır ve 'iş arıyor' görünürler.

Manisa ilindeki kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımını incelediğimizde 2013 ve 2014 yılının ilk yedi mesleğinin aynı olduğunu görüyoruz. Her zaman olduğu gibi ilk sırada Beden İşçisi (genel) yer almaktadır. Kayıtlı işsizlerin yaklaşık dörtte birini beden işçisi oluşturmaktadır. 2013 yılında 47.444 kayıtlı işsiz varken 2014 yılının ilk sekiz ayında bu rakam 44.443 kişi olmuştur.(Bkz. Tablo-3)

Tablo 3: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2013-2014*)

2013		2014*	
MESLEK	KAYITLI İŞSİZ	MESLEK	KAYITLI İŞSİZ
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	12.693	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	10.537
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	3.186	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	2.805
BÜRO MEMURU (GENEL)	1.751	BÜRO MEMURU (GENEL)	1.575
MANEVRACI-HARMANCI (MADEN)	1.412	MANEVRACI-HARMANCI (MADEN)	1.099
SEKRETER	903	SEKRETER	969
ÖN MUHASEBECİ	873	ÖN MUHASEBECİ	875
ÇAYCI	724	ÇAYCI	672
MADENCİ (GENEL)	702	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	621
GARSON (SERVİS ELEMANI)	620	GARSON (SERVİS ELEMANI)	601
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	575	SATIŞ DANIŞMANI	597
Diğer Meslekler	24.005	Diğer Meslekler	24.082

Toplam	47.444	Toplam	44.443

*Kaynak: İŞKUR *Ocak-Ağustos*

AÇIK İŞLER

2013 yılında İŞKUR tarafından 25.002 açık iş talebi alınmışken 2014 yılının ilk sekiz ayında bu rakam 25.918 olmuştur. Görüldüğü üzere ilk sekiz ayda geçen yılın rakamlarının üstüne çıkılmıştır. Bu artışta sahaya çıkan personelimizin işverenle kurduğu olumlu diyalogların ve hizmet alan işverenin memnuniyetinin geri dönüşü olarak değerlendirmek mümkündür.

'Beden işçisi (genel)' görüldüğü üzere en çok açık iş alınan meslek olmuştur. 2013 yılında 'Beden işçisi (genel)' mesleğinde 9.941 açık iş alınırken bu rakam 2014 yılının ilk sekiz ayında 13.301 olmuştur. İkinci sırada 'madenci (genel)' mesleği yer almıştır.(Bkz. Tablo-4) Ancak 2014 yılının sekizinci ayı itibariyle bir önceki yıldan daha düşük sayıda açık iş alınmıştır. Bunun temel nedeni Mayıs ayında gerçekleşen Soma'daki maden faciasıdır.

Tablo 4: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2013-2014*)

2013		2014*	
MESLEK	AÇIK İŞ	MESLEK	AÇIK İŞ
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	9.941	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	13.301
MADENCİ (GENEL)	2.380	MADENCİ (GENEL)	1.245
PLASTİK ENJEKSİYON ÜRETİM ELEMANI	843	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	610
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	491	PLASTİK ENJEKSİYON ÜRETİM ELEMANI	546
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	544	MAKİNECİ (DİKİŞ)	428
FORKLİFT OPERATÖRÜ	355	GARSON (SERVİS ELEMANI)	374
MONTAJ İŞÇİSİ (HAVALI TORNAVİDA)	305	GAZ ALTI KAYNAKÇISI	273
ELEKTRİKÇİ (GENEL)	291	ÖN MUHASEBECİ	266
GARSON (SERVİS ELEMANI)	279	BÜRO MEMURU (GENEL)	263
GAZ ALTI KAYNAKÇISI	284	CNC TORNA TEZGAHI OPERATÖRÜ	258

Diğer Meslekler	15.061	Diğer Meslekler	12.617
Toplam	**25.002**	**Toplam**	**25.918**

*Kaynak: İŞKUR *Ocak-Ağustos*

İŞE YERLEŞTİRMELER

Meslek gruplarına göre Manisa ilindeki işe yerleştirme sayılarına baktığımızda yine en yüksek işe yerleştirme 'Beden işçisi (genel)' mesleğinde olurken; ikinci sırada 'madenci (genel)' yer almaktadır. Üçüncü sırada 'beden işçisi (temizlik)' gelmektedir. İki yılı karşılaştırdığımızda Soma'daki felaketin 'madenci(genel)' mesleğinde işe yerleştirme rakamlarını düşürdüğü görülmektedir. Yine 'Plastik enjeksiyon üretim elemanı' mesleğinde 2014 yılında işe yerleştirme düşük olmuştur. Buna karşın 2014 yılında 'makineci (dikiş)' mesleğinde işe yerleştirme sayılarında artış olmuştur. Bunun temel nedeni buraya yeni açılan firmaların İŞKUR aracılığıyla kurs düzenleyip işe alım yapmalarıdır.(Bkz. Tablo-5)

Tablo 5: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme (2013-2014*)

2.013		2014*	
MESLEK	**İŞE YERLEŞTİRME**	**MESLEK**	**İŞE YERLEŞTİRME**
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	4.515	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	4.348
MADENCİ (GENEL)	1.723	MADENCİ (GENEL)	917
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	499	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	378
PLASTİK ENJEKSİYON ÜRETİM ELEMANI	301	MAKİNECİ (DİKİŞ)	240
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	215	VERİ GİRİŞ KONTROL İŞLETMENİ	124
ELEKTRİKÇİ (GENEL)	198	PLASTİK ENJEKSİYON ÜRETİM ELEMANI	98
FORKLİFT OPERATÖRÜ	143	MONTAJ İŞÇİSİ (HAVALI TORNAVİDA)	88
BÜRO MEMURU (GENEL)	141	METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	85
MONTAJ İŞÇİSİ (HAVALI TORNAVİDA)	115	SEKRETER	72
VERİ GİRİŞ KONTROL İŞLETMENİ	113	ÖN MUHASEBECİ	63
DİĞER MESLEKLER	2.984	DİĞER MESLEKLER	1.770
Toplam	**10.947**	**Toplam**	**8.183**

*Kaynak: İŞKUR *Ocak-Ağustos*

MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

2014 yılı itibariyle Manisa ilinde toplam 208 kurs açılmış 647'si erkek 682'si kadın olmak üzere toplam 1.329 kişi bu kurslardan yararlanmıştır. 180 programda 853 katılımcı ile en çok İşbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. İşbaşı eğitim programını toplam 165 katılımcıyla 'umem projesi' takip etmektedir. Bu projenin en önemli amacı; belli bir vasfı bulunmayan kişilere eğitimler sonucunda vasıf kazandırarak kalifiye personel sayısını arttırmaktır. Ayrıca yeni girişimcilerin yetişmesini ve yeni işyerlerinin açılmasını hedef alan 'girişimcilik' kursu 42 erkek ve 63 kadın olmak üzere toplam 105 kişiye verilmiştir. Engelli vatandaşlarımıza yapılan çalışmalarda toplam 5 kurs açılmış olup; açılan kurslardan 55 kişi yararlandırılmıştır.(Bkz. Tablo-6)

Tablo 6: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2014*)

KURS TÜRÜ	2014*			
	Açılan Kurs Sayısı	Katılan Kursiyer Sayısı		
		Erkek	Kadın	Toplam
GİRİŞİMCİLİK	4	42	63	105
İŞ.YET.KURS/GENEL	5	15	92	107
İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI(İEP)	180	440	413	853
ENGELLİ KURSLARI	5	25	30	55
UMEM PROJESİ	10	85	80	165
UMEM PROJESİ/İEP	4	40	4	44
GENEL TOPLAM	208	647	682	1.329

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Ağustos

İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

İşsizlik ödeneği alanların sayısını incelediğimizde; 2013 yılında toplam 6.912 kişi işsizlik fonundan yararlanırken, 2014 ilk 8 ayında 5.517 kişi yararlanmıştır. Mesleklere göre dağılımına baktığımızda 2013 ve 2014 yıllarında en çok işsizlik ödeneği alan meslek 'beden işçisi (genel)' olmuştur. 2013 yılında ikinci sırada 'büro memuru (genel) mesleği bulunurken 2014 ilk 8 ayı itibariyle yerini 'beden işçisi (temizlik)' mesleği almıştır.(Bkz. Tablo-7)

Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneği Hak Edenler

2013		2014*	
MESLEKLER	TOPLAM	MESLEK	TOPLAM
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	1.818	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	1.453
BÜRO MEMURU (GENEL)	234	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	201
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	154	BÜRO MEMURU (GENEL)	161
ÖN MUHASEBECİ	136	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	121
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	135	ÖN MUHASEBECİ	110
FORKLİFT OPERATÖRÜ	123	SATIŞ DANIŞMANI	80
MANEVRACI-HARMANCI (MADEN)	107	MUHASEBECİ	76
MONTAJ İŞÇİSİ (HAVALI TORNAVİDA)	106	KALİTE KONTROLCÜ	69
KALİTE KONTROLCÜ	99	FORKLİFT OPERATÖRÜ	68
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	97	GARSON (SERVİS ELEMANI)	65
DİĞER MESLEKLER	3.907	DİĞER MESLEKLER	3.167
GENEL TOPLAM	6.912	GENEL TOPLAM	5.571

*Kaynak: İŞKUR *Ocak-Ağustos*

İKİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha fazla geliştirmemiz büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik

Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2014 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 12 Mayıs – 27 Haziran 2014 tarihleri arasında Türkiye genelinde 110.509 işyerine yüz yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örneklem çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslararası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örneklem çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 1" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 30 Haziran 2015 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

[1] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İl genelinde ve Türkiye'de Araştırma kapsamına giren işyerlerinin sektörel görünümü ve bu işyerlerinde çalışanların mesleklere ve cinsiyetlere göre dağılımı bu bölümde ele alınacaktır.

İŞYERİ VERİLERİ

Manisa ilindeki işyeri sayılarının sektörlere göre oransal dağılımına baktığımızda ilk sırada % 32,2 oranla 'imalat' sektörü yer alırken; 'Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı' sektörü % 21,0 ile ikinci ve 'İnşaat' sektörü % 17,3 ile üçüncü sırada yer almaktadır.(Bkz. Tablo-8) Bu tablodan yola çıkarak ilimizde sanayinin oldukça gelişmiş olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyeri Sayısı Oranları (2014*)

Sektörlere göre işyeri sayıları	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	1,2%
İmalat	32,2%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,2%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,2%
İnşaat	17,3%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	21,0%
Ulaştırma ve depolama	5,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	4,2%
Bilgi ve iletişim	0,5%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,7%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	3,4%
Eğitim	4,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3,1%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	2,8%
TOPLAM	**100,0%**

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

İşgücü Piyasası talep araştırması sırasında kapakta sorduğumuz sorulardan oluşan işyeri özellikleri veri setinden elde ettiğimiz sonuçlar Türkiye ve Manisa karşılaştırmalı olarak grafiğe yansıtılmıştır. Bu veriler doğrultusunda Eğitim düzenleyen işyeri oranının yüzde birlerde olduğu görülmektedir. Bu oran oldukça düşüktür. Özellikle işgücü piyasasındaki sirkülasyonu düşündüğümüzde bir eğitim ihtiyacı doğmaktadır. Genel tablo işyerlerinin bu konu üzerinde yeterince durmadığını göstermektedir. Özellikle iş sağlığı ve güvenliği konusunda gerekli eğitimlerin verilmesi durumunda, günümüzde önemli bir sorun haline gelen iş kazalarının en aza indirgenmesi sağlanabilecektir. İşyeri yetkililerinin ve çalışanların gerekli eğitimleri alması, hem işyerlerinde istenmeyen olayların önüne geçilmesinde hem de üretimin kalitesinin arttırılmasında önemli katkıları olacaktır.

Grafik 2: İşyeri Özellikleri(2014*)

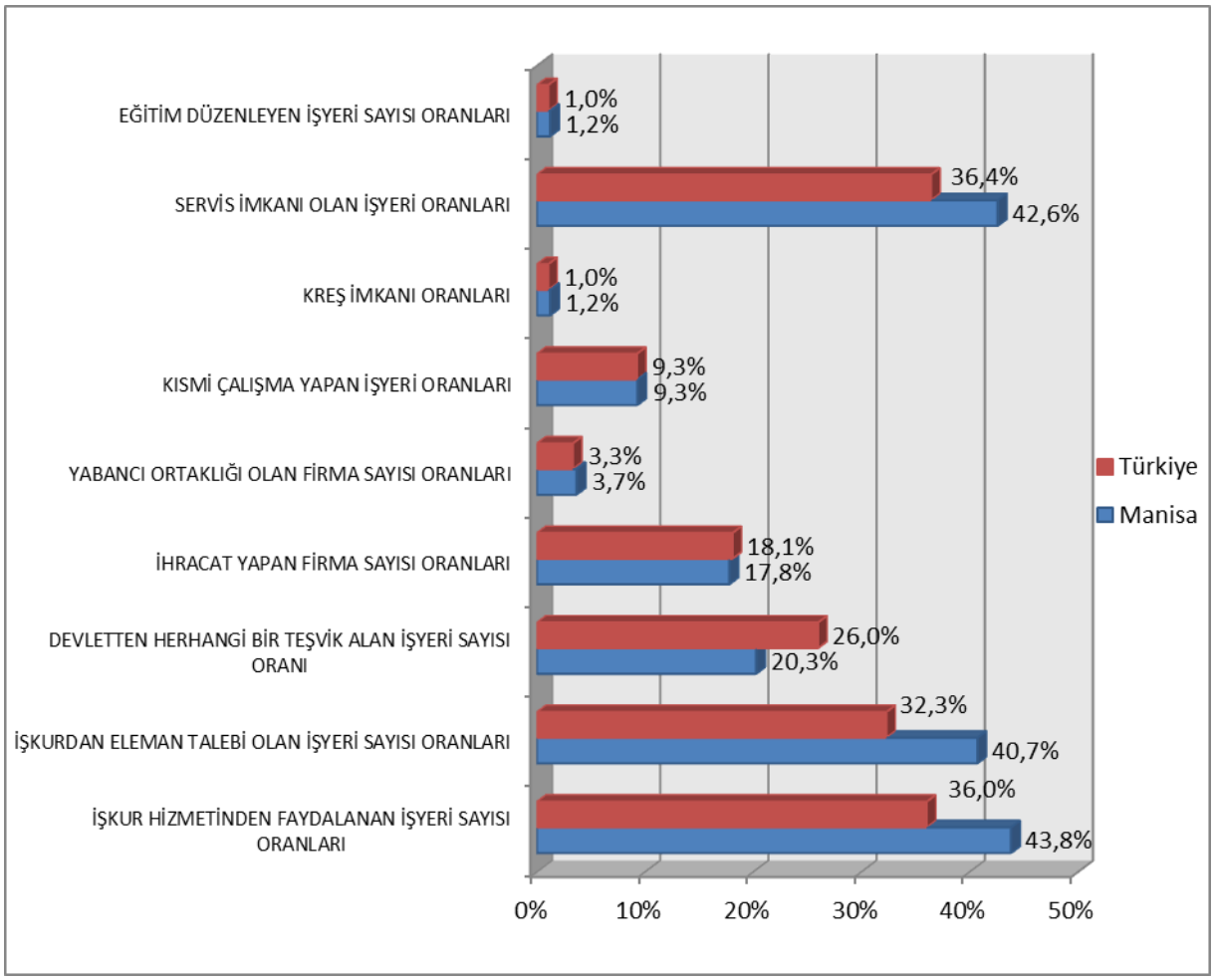

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Servis imkanı olan işyerlerine baktığımızda Manisa'da oran % 42,6 iken Türkiye genelinde bu oran % 36,4 olmuştur. Bu durum Manisa'daki işyerlerinin Türkiye ortalamasının üstünde kurumsallaştığının bir göstergesi olabilmektedir. Tabloda dikkat çekici bir başka nokta ise ilimizin İŞKUR'dan eleman talebinde bulunma ve İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranlarının Türkiye ortalamasının üstünde olmasıdır.(Bkz. Grafik-2) Bu veriler il olarak işverenlerle daha iyi diyalog halinde olduğumuzu ve işgücü piyasasında daha aktif rol oynadığımızı göstermektedir.

Sektörlere göre İŞKUR faaliyetlerinden yararlanma oranlarını incelediğimizde, en yüksek üç sektörün 'Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı', 'Bilgi ve iletişim' ile 'Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri' olduğu görülmektedir. Ancak, bu üç sektörün toplamının, toplam işyeri sayısı içindeki payı % 0,9'dur.

Grafik 3: Sektörlere göre İŞKUR'dan faydalanma oranları

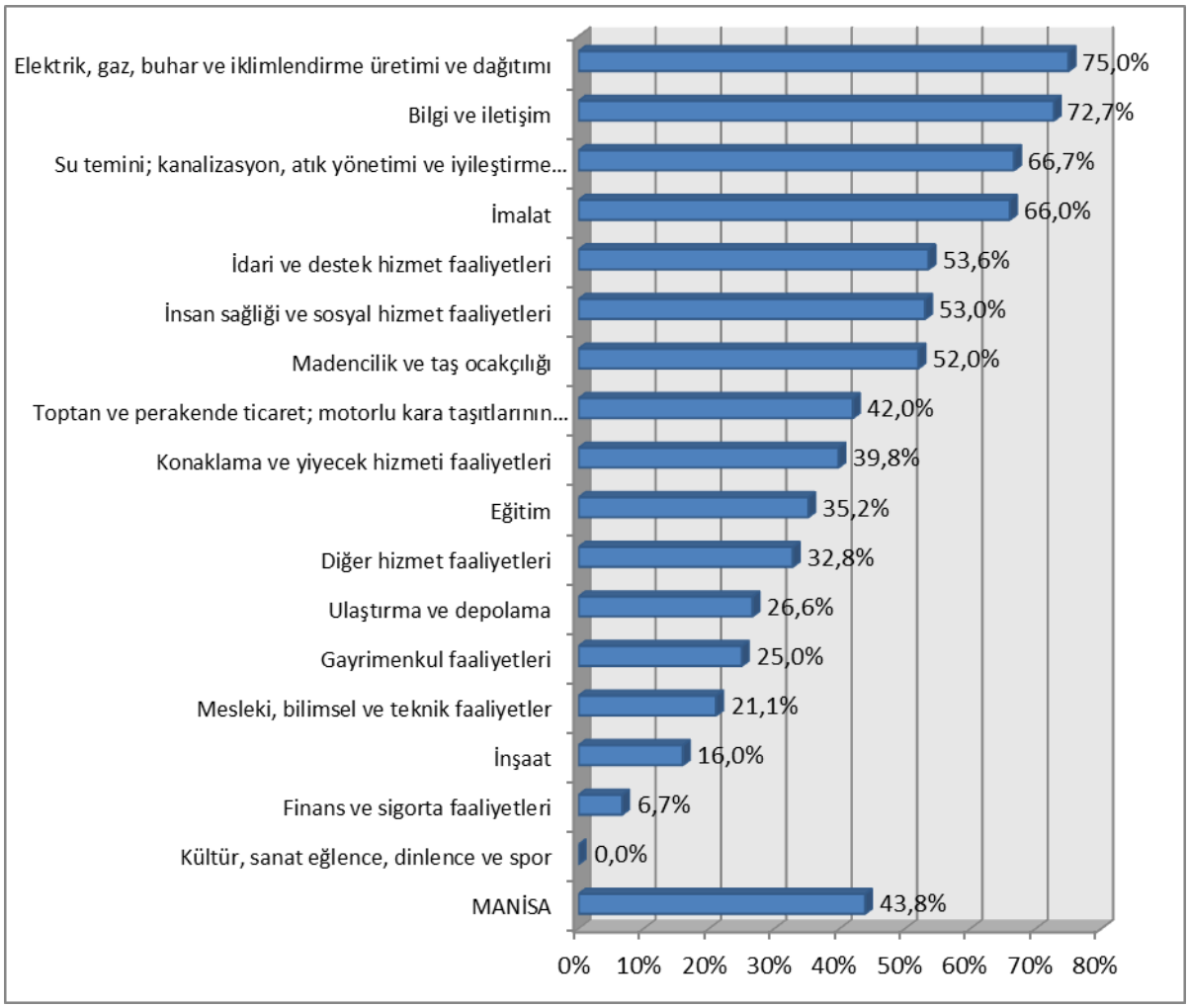

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Dördüncü sırada yer alan imalat sektörünün, İŞKUR'dan faydalanma oranı % 66,0 olup; bu sektörün tüm işyerleri içindeki payı % 32,2'dir. Buradan da işyeri sayısı göz önüne alındığında imalat sektörünün İŞKUR'dan daha fazla yararlandığı anlaşılmaktadır. Ayrıca toplam işyeri sayısına göre İŞKUR'dan faydalanma oranı %43,8 olduğu görülmektedir.(Bkz. Grafik-3)

Manisa ilindeki sektörlere göre yabancı ortaklığı olan işyerlerine baktığımızda İmalat sektörü % 7,7 ile ilk sırada gelirken, idari ve destek hizmet faaliyetleri % 6,0 ile ikinci sırada yer almaktadır. Bilindiği üzere araştırmamız 17 sektör üzerinde yapılmıştır. Dokuz sektörde ise işyerlerinin yabancı ortaklığı bulunmamaktadır. Manisa'daki 2.164 işyerinden 80 tanesinin yabancı ortaklığı bulunmaktadır. (Bkz. Tablo-9)

Tablo 9: Sektörlere göre yabancı ortaklığı olan işyeri sayısı oranları(2014*)

SEKTÖR	YABANCI ORTAĞI OLAN İŞYERİ SAYISI	İŞYERİ SAYISI	ORAN
İmalat	54	697	7,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	4	73	6,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	1	27	4,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	14	455	3,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2	91	2,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	1	61	1,6%
Ulaştırma ve depolama	1	111	1,0%
İnşaat	2	375	0,6%
TOPLAM	**80**	**2.164**	**3,7%**

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Sektörlere göre ihracat yapan işyerleri incelendiğinde en yüksek oran % 42,4 ile imalat sektörü iken, bu sektörü % 16,0 ile madencilik ve taş ocaklığı sektörü takip etmektedir. Sekiz sektörde ise ihracat yapan firma bulunmamaktadır. Manisa genelinde ihracat yapan işyeri oranı % 17,8 olduğu tespit edilmiştir. (Bkz. Tablo-10)

Tabloda görüldüğü üzere ihracat yapan 385 işyerinin 295'inin imalat sektöründe faaliyet göstermesi, ilimizde sanayinin önemli bir paya sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo 10: Sektörlere göre ihracat yapan işyeri sayısı oranları(2014*)

SEKTÖRLER	İşyeri Sayısı	İhracat Yapan İşyeri Sayısı	Oran
İmalat	697	295	42,4%
Madencilik ve taş ocakçılığı	27	4	16,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	455	58	12,7%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	63	3	5,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	61	3	4,9%
Ulaştırma ve depolama	111	5	4,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	73	3	4,5%
İnşaat	375	12	3,2%

Eğitim	92	1	1,1%
TOPLAM	**2.164**	**385**	**17,8%**

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Sektörlere göre part-time çalışma yapan işyeri oranlarına baktığımızda; İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri % 25,4 ile ilk sırada yer alırken, eğitim sektörü % 23,9 ile ikinci sırada, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri % 19,8 ile üçüncü sırada bulunmaktadır.

Grafik 4: Sektörlere Göre Part Time Çalışma Yapan İşyeri Sayısı Oranlar

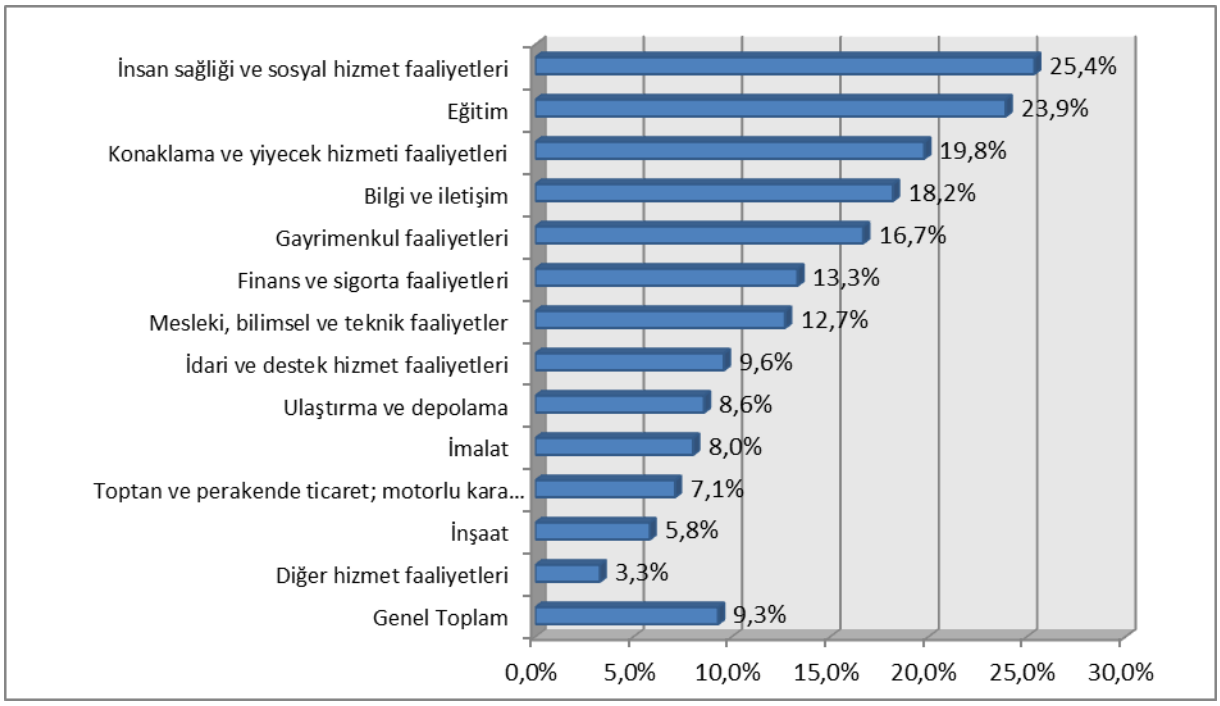

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

İl genelinde part time çalışma yapan işyeri oranı ise % 9,3 olduğu görülmektedir. Dört sektörde ise part time çalışan eleman bulunmamaktadır. (Bkz. Grafik-4)

Sektörlere göre mevsimlik işçi çalıştıran işyeri oranlarına baktığımızda 'idari ve destek hizmet faaliyetleri' % 15,0 ile ilk sırada gelirken, 'İmalat' sektörü % 14,0 ile ikinci sırada yer almıştır. Sekiz sektörde mevsimlik işçi çalıştırılmamaktadır. İl genelinde işyerlerinin mevsimlik işçi çalıştırma oranı % 9,7 olduğu görülmektedir. (Bkz. Grafik-5)

Grafik 5: Sektörlere Göre Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı Oranları

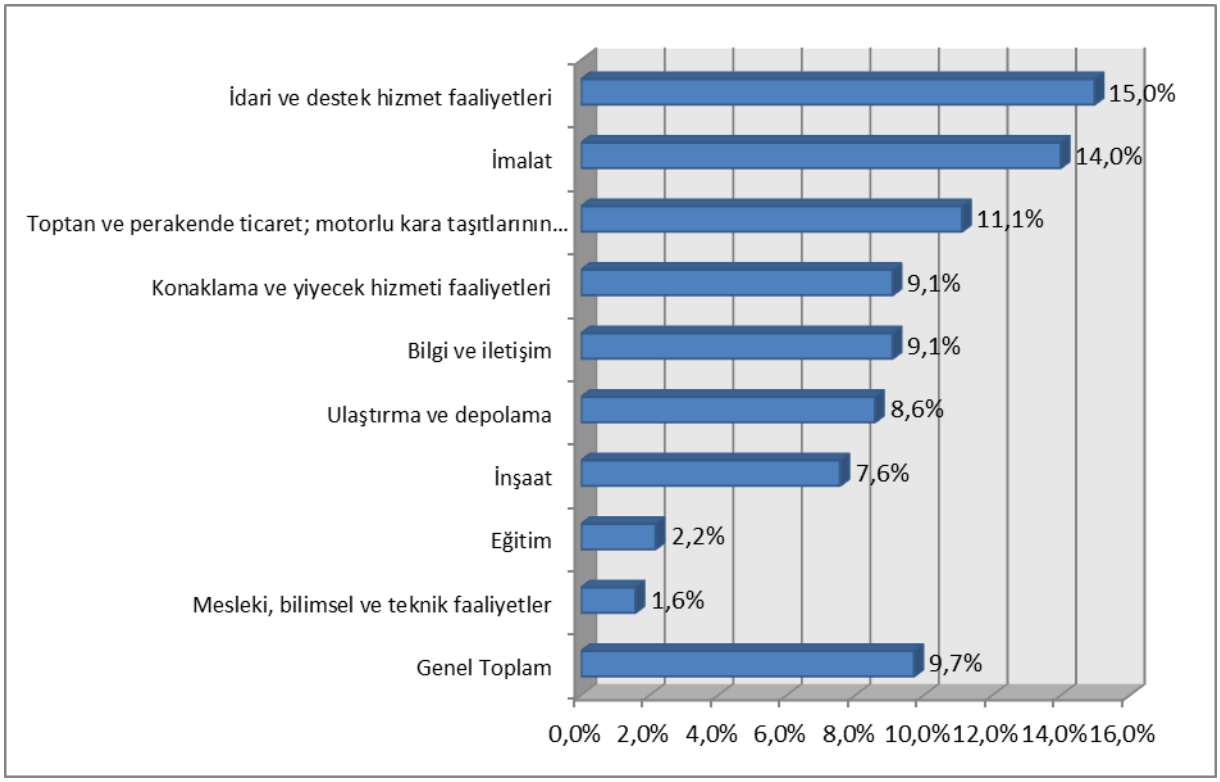

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Kuruluş yıllarına göre işyerleri incelendiğinde yaklaşık yarısının 0-9 yaş arasındaki işyerleri olduğu görülmektedir. 25 yaş üstü köklü firmaların oranı ise % 13,0 olduğu tespit edilmiştir. Sektörler olarak incelediğimizde finans ve sigorta faaliyetleri ile diğer hizmet faaliyetlerinde çalışan işyerlerini genel olarak 25 yaş üstü firmalar oluşturmaktadır.(Bkz. Tablo-11) Manisa için önem arz eden madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe ise 25 yaş üstü işyeri bulunmamaktadır. İnşaat ve gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde ise genç işyerlerinin daha ağırlıkta olduğu gözlenmiştir. İlimizdeki en çok işyerine sahip imalat sektöründe ise kuruluş yıllarına göre baktığımızda dengeli bir dağılım olduğu görülmüştür.

Tablo 11: Kuruluş Yıllarına Göre İşyerlerinin Sektörel Dağılım Oranları

Faaliyet Yıllarına ve Sektörlere Göre Firma Dağılımı						
Sektörler	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+
Madencilik ve taş ocakçılığı	24,0%	28,0%	20,0%	20,0%	8,0%	0,0%
İmalat	20,0%	22,4%	14,4%	15,9%	8,5%	18,8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	25,0%	25,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	33,3%	33,3%	0,0%	0,0%	33,3%	0,0%

İnşaat	32,6%	30,5%	14,0%	10,8%	8,1%	4,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	16,4%	24,0%	15,3%	19,3%	14,0%	10,9%
Ulaştırma ve depolama	28,6%	26,7%	12,4%	12,3%	6,7%	13,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	29,5%	18,2%	19,3%	10,2%	9,1%	13,6%
Bilgi ve iletişim	36,4%	27,3%	0,0%	9,1%	18,2%	9,1%
Finans ve sigorta faaliyetleri	6,7%	6,7%	13,3%	0,0%	13,3%	60,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	50,0%	8,3%	16,7%	16,7%	8,3%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	43,9%	28,1%	5,3%	15,8%	3,5%	3,5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	26,8%	38,8%	13,5%	11,9%	7,5%	1,5%
Eğitim	27,5%	24,2%	17,6%	19,8%	4,4%	6,6%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	36,4%	37,9%	9,1%	10,6%	4,5%	1,5%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	33,3%	0,0%	16,7%	16,7%	33,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	18,0%	13,1%	3,3%	4,9%	3,3%	57,4%
GENEL TOPLAM	**24,1%**	**25,2%**	**14,0%**	**14,7%**	**9,0%**	**13,0%**

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

MEVCUT İSTİHDAM

İlimizin sektörlere göre çalışanların oranlarını kıyasladığımızda imalat sektörü her iki yılda da birinci sırada bulunmaktadır ve çalışan sayısının yarısından fazlasını istihdam etmektedir. İkinci sırada ise Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü görülmüştür. Bu iki sektörü Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü takip etmektedir. Son iki yılı kıyasladığımızda ise imalat sektöründeki büyüme açıkça gözlenebilmektedir. Bunun aksine Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü ile Toptan ve

perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe düşüş görülmüştür. Madencilik ve taş ocakçılığındaki düşüşün nedeni Mayıs ayında Soma'da gerçekleşen elim kazanın bir sonucu olarak yorumlanabilir. (Bkz. Tablo-12)

Tablo 12: Sektörlere göre çalışan oranları

SEKTÖRLER	2013	2014
Madencilik ve taş ocakçılığı	13,0%	11,7%
İmalat	53,0%	56,6%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,2%	0,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	4,5%	4,1%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3,0%	3,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,8%	0,2%
Ulaştırma ve depolama	3,1%	3,3%
Eğitim	2,3%	2,4%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	11,4%	9,6%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,2%	0,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1,8%	1,3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,2%	0,1%
İnşaat	4,6%	5,4%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,4%	0,2%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,6%	0,8%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,9%	0,6%
Bilgi ve iletişim	0,1%	0,1%
TOPLAM	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Sektörlere göre çalışan sayısı ortalamalarına baktığımızda madencilik ve taş ocağı sektöründe işyeri bazına düşen çalışan sayısının 462 ile en yüksek sektör olduğu görülmüştür. Bunu 86 ile imalat sektörü takip etmektedir. İşyeri başına en az çalışan bulunan sektör ise 8 kişiyle bilgi ve iletişim sektörü olmuştur.(Bkz. Tablo-13)

2014 yılının Mayıs ayında meydana gelen Soma maden faciasında ötürü madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe 2015 yılı için çalışan sayısının azalması söz konusu olabilir.

Tablo 13: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayısı Oranları

SEKTÖRLER	ÇALIŞAN SAYISI	ORTALAMA ÇALIŞAN SAYISI
Madencilik ve taş ocakçılığı	12.466	462
İmalat	60.268	86
Gayrimenkul faaliyetleri	735	61
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	4.318	59
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3.206	48
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	166	42
Ulaştırma ve depolama	3.488	31
Eğitim	2.581	28
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	10.194	22
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	116	19
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1.398	15
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	61	15
İnşaat	5.738	15
Finans ve sigorta faaliyetleri	205	14
Diğer hizmet faaliyetleri	803	13
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	644	10
Bilgi ve iletişim	89	8
TOPLAM	**106.478**	**49**

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Çalışanların cinsiyete göre dağılımını incelediğimizde Manisa genelinde çalışanların % 77,1'inin erkek, %22,9'unun kadın çalışan olduğunu görmekteyiz. Sektörel bazda incelediğimizde en yüksek erkek çalışan oranının 'madencilik ve taş ocakçılığı' sektöründe olduğunu görmekteyiz. Bunun en önemli nedeni ağır iş olması ve kadınların yeraltı işlerinde çalıştırılamamasıdır. Bunu 'inşaat', 'elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı' ve 'ulaştırma ve depolama' sektörleri takip etmektedir. Buna karşın kadın çalışan oranının erkek oranından yüksek olduğu tek sektör 'insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri' olmuştur.(Bkz. Tablo-14) Bu bağlamda kadın istihdamının düşük olduğunu ve bunun artırılması için yerel ve ulusal bazda kadınları teşvik edici projelerin yapılmasının gerekliliğini görmekteyiz.

Tablo 14: Çalışanların Cinsiyete göre Sektörel Dağılım Oranları

Sektörler	Erkek	Kadın
Madencilik ve taş ocakçılığı	99,3%	0,7%
İmalat	74,2%	25,8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	92,2%	7,8%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	84,8%	15,2%
İnşaat	93,2%	6,8%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	77,7%	22,3%
Ulaştırma ve depolama	91,7%	8,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	69,7%	30,3%
Bilgi ve iletişim	61,8%	38,2%
Finans ve sigorta faaliyetleri	54,1%	45,9%
Gayrimenkul faaliyetleri	56,5%	43,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	72,9%	27,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	66,9%	33,1%
Eğitim	51,9%	48,1%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	40,1%	59,9%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	84,5%	15,5%
Diğer hizmet faaliyetleri	78,3%	21,7%
Genel Toplam	**77,1%**	**22,9%**

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Manisa ilinde toplam 106.472 çalışan bulunmaktadır. Bu çalışanların cinsiyete ve meslek gruplarına göre dağılımına baktığımızda en yüksek erkek çalışan oranı % 86,4 ile 'tesis ve makine operatörleri ve montajcıları' meslek grubundadır. Bunu % 81,7 ile 'Yöneticiler' ve % 81,4 ile 'Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları' meslek grubu takip etmektedir. Kadın çalışan oranının en yüksek olduğu meslek grupları % 39,8 ile 'profesyonel meslek mensupları' ve % 38,1 ile 'büro hizmetlerinde çalışan elemanlar' meslek grubundadır.

Tablo 15: Çalışanların Meslek Gruplarına göre ve Cinsiyete göre Dağılım Oranları

MESLEK GRUPLARI	Erkek	Kadın
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	61,9%	38,1%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	71,2%	28,8%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	68,9%	31,1%

NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	73,2%	26,8%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	60,2%	39,8%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	78,3%	21,7%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	81,4%	18,6%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	86,4%	13,6%
YÖNETİCİLER	81,7%	18,3%
GENEL TOPLAM	**77,1%**	**22,9%**

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Cinsiyete göre en çok çalışılan mesleklere baktığımızda; hem genelde hem erkeklerde en çok çalışılan meslek 'madenci (genel)' mesleğidir. Hem genelde hem erkeklerde ilk beş meslek aynı sıralamada yer almaktadır. Kadınlarda ise 'beden işçisi (genel)' mesleği en çok çalışan meslektir. Bunu 'diğer imalat ve ilgili işçiler (elle)' takip etmiştir. (Bkz. Tablo-16)

Tablo 16: Cinsiyete göre En Çok Çalışılan Meslekler

GENEL	ERKEK	KADIN
MADENCİ (GENEL)	MADENCİ (GENEL)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	DİĞER İMALAT VE İLGİLİ İŞÇİLER (ELLE)
DİĞER İMALAT VE İLGİLİ İŞÇİLER (ELLE)	DİĞER İMALAT VE İLGİLİ İŞÇİLER (ELLE)	DİĞER İMALAT VE İLGİLİ İŞÇİLER (MAKİNE İLE)
MAKİNE MONTAJ VE BAKIM ONARIMCISI	MAKİNE MONTAJ VE BAKIM ONARIMCISI	MAKİNE MONTAJ VE BAKIM ONARIMCISI
DİĞER İMALAT VE İLGİLİ İŞÇİLER (MAKİNE İLE)	DİĞER İMALAT VE İLGİLİ İŞÇİLER (MAKİNE İLE)	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
BÜRO MEMURU (GENEL)	METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	BÜRO MEMURU (GENEL)
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	KABLO GRUPLAMA İŞÇİSİ
TUĞLA İMAL İŞÇİSİ	TUĞLA İMAL İŞÇİSİ	PLASTİK ENJEKSİYON ÜRETİM ELEMANI
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	DİĞER USTABAŞI/POSTABAŞI/FORMENLER	MUHASEBECİ
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	DİĞER GIDA KONSERVECİLERİ

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

AÇIK İŞLER

Bu kısım yapılan çalışma içerisinde önemli bir yer etmektedir. Bu kısımda firmaların verdiği açık işleri ve açık iş oranlarını; sektörler, meslek grupları ve meslekler bazında inceleyeceğiz.

Açık iş, bir ekonomide çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren firmaların işe yerleştirmek istedikleri işçi sayısını belirtmektedir. Açık iş oranı ise, firmaların ihtiyaç duydukları personel sayısının, toplam çalışan sayısı ve ihtiyaç duyulan personel sayısının toplamına bölümü şeklinde tanımlanmaktadır. Bu tanımı formülize edecek olursak; açık iş sayısı/(toplam çalışan sayısı + açık iş sayısı) şeklinde gösterebiliriz.

İlk olarak ilimizdeki firmaların açık iş verme oranını inceleyeceğiz. Grafik-6'da görüleceği üzere Manisa'daki firmaların % 22,2'si açık iş vermiştir.

Grafik 6: Sektörlere Göre Firmaların Açık İş Verme Oranı

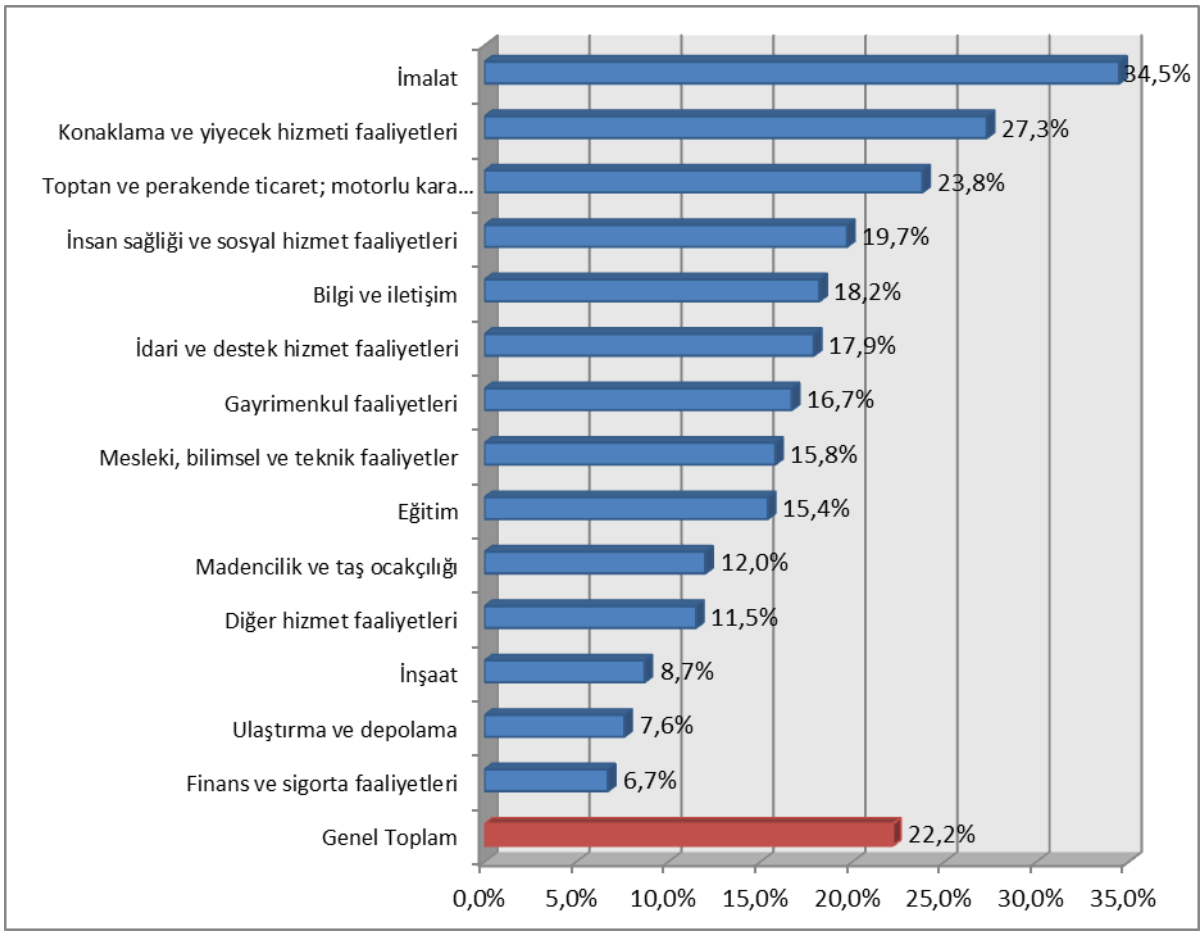

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Sektörler bazında incelendiği zaman İlimizin lokomotif sektörü haline gelen 'imalat' % 34,5 ile ilk sırada yer almıştır. Yani ilimizde imalat sektörü üzerine faaliyet gösteren her 3 firmadan 1'inin eleman ihtiyacı olduğunu görüyoruz. Bu sektörü % 27,3 ile 'konaklama ve yiyecek hizmetleri' sektörü takip ederken üçüncü sırayı % 23,8 ile 'toptan ve perakende ticaret' sektörü izlemektedir.

Açık iş oranları incelendiğinde ise Manisa oranının % 2,7 olduğunu görmekteyiz. Sektörler bazında incelediğimizde ise ilk sırada % 4,3 ile 'bilgi ve iletişim', ikinci sırada % 4,1 ile 'konaklama ve yiyecek hizmetleri' ve üçüncü sırada % 3,5 ile 'imalat' sektörünü görmekteyiz.(Bkz. Grafik-7) Bu grafikte şunu belirtmek gerekir ki 'bilgi ve iletişim' sektörü ile 'konaklama ve yiyecek hizmetleri' sektörlerinin il genelinde toplam çalışan sayılarının az olmasından ötürü, açık iş sayılarının toplam açık iş sayısındaki payı düşük olmasına rağmen açık iş oranlarında ilk iki sırayı paylaşmışlardır.

Grafik 7: Sektörlere Göre Açık İş Oranları

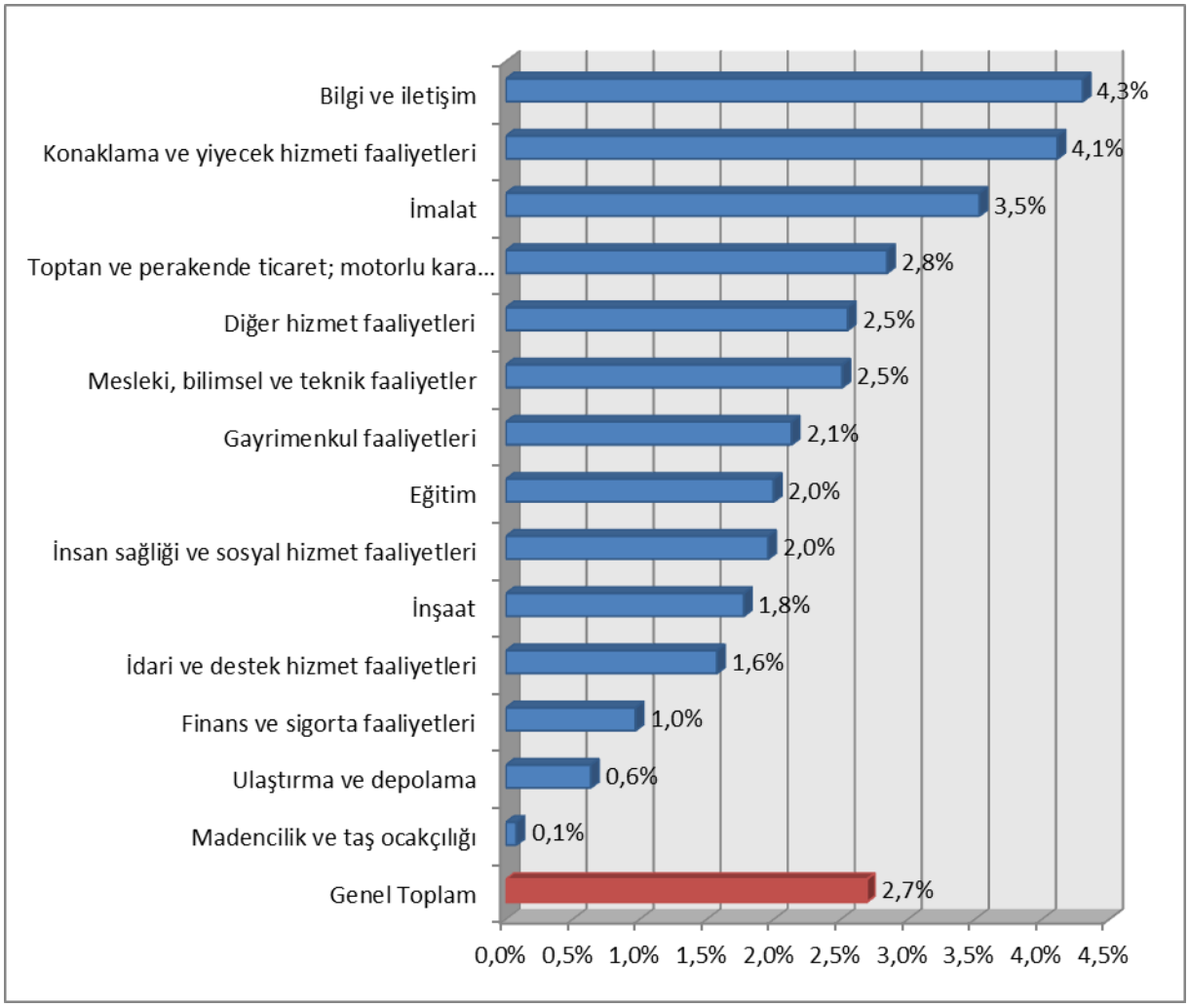

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Tablo-17'de görüldüğü üzere 'bilgi ve iletişim' sektöründe sadece 4 kişilik, 'konaklama ve yiyecek hizmetleri' sektörünün içinde ise 60 kişilik açık iş pozisyonu bulunmaktadır. Bu iki sektördeki açık iş sayısı toplamı, Manisa genelinde bulunan 2.945 kişilik açık iş pozisyonunun içinde çok küçük bir yer kaplamasına rağmen il genelinde toplam çalışan sayısının da düşük olması nedeniyle açık iş oranı hesaplamasında kendilerini ilk iki sırada bulmuşlardır. Buna

karşın 2.206 ile en çok açık iş sayısı veren 'imalat' sektörü, çalışan sayısının yüksek olması nedeniyle açık iş oranlarında ancak üçüncü sırada kendisine yer bulabilmiştir. (Bkz. Tablo-17)

Tablo 17: Sektörlere Göre Açık İş ve Toplam Çalışan Sayısı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Madencilik ve taş ocakçılığı	10	12.466
İmalat	2.206	60.268
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	166
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	61
İnşaat	104	5.738
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	298	10.194
Ulaştırma ve depolama	22	3.488
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	60	1.398
Bilgi ve iletişim	4	89
Finans ve sigorta faaliyetleri	2	205
Gayrimenkul faaliyetleri	16	735
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	17	644
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	69	4.318
Eğitim	53	2.581
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	64	3.206
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	116
Diğer hizmet faaliyetleri	21	803
MANİSA	**2.945**	**106.478**

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Açık iş verme oranlarını firmaların faaliyet yıllarına göre incelediğimizde; en yüksek oran % 27,1 ile 10-14 yaşlarındaki firmalar iken, en düşük açık iş verme oranı 5-9 yaşları arasındaki firmalardır. (Bkz. Grafik-8)

Grafik 8: Faaliyet Yıllarına Göre Firmaların Açık İş Verme Oranı

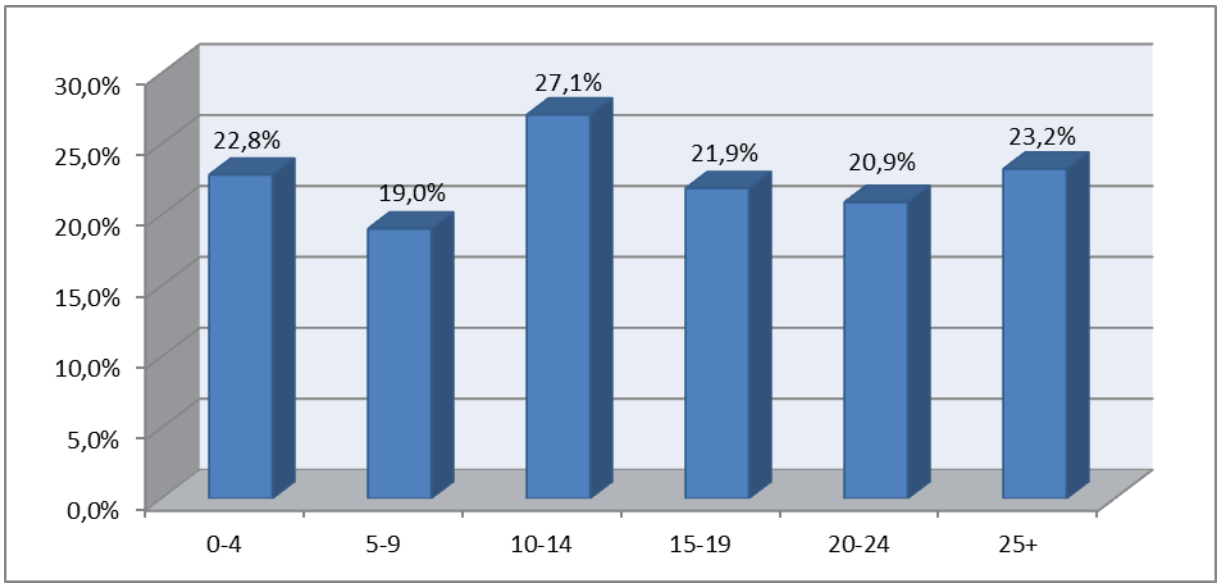

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Grafik 9: Faaliyet Yıllarına Göre Firmaların Açık İş Oranları

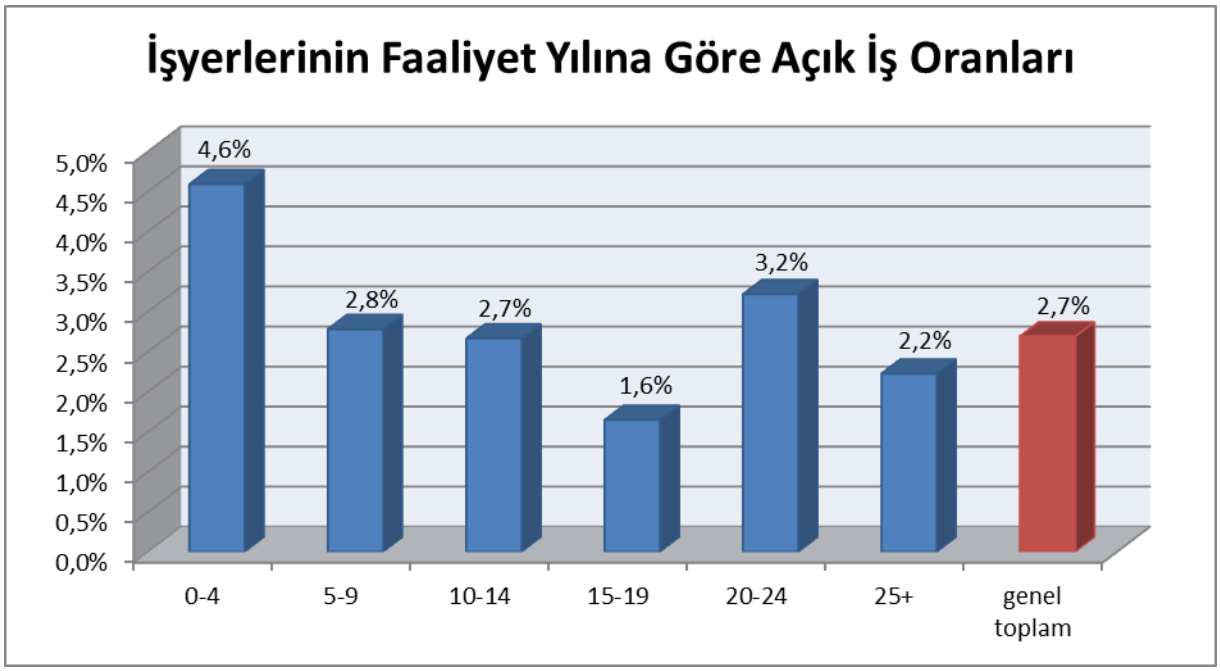

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Faaliyet yıllarına göre firmaların açık iş oranlarını incelediğimizde; genel olarak daha genç firmalardaki açık iş oranının daha yüksek olduğu söylenebilir. En yüksek açık iş oranının % 4,6 ile 0-4 yaşları arasındaki firmalarda olduğunu görüyoruz. Bunun nedeni olarak kurulum

ve gelişim aşamasındaki firmaların eleman taleplerini karşılamada daha çok zorlandığı, bu nedenle de açık iş pozisyonun daha fazla olduğu söylenebilir.(Bkz. Grafik-9)

Firmaların faaliyet yılları ve sektörlere göre açık iş verme oranlarına bakacak olursak; en yüksek oranın 'imalat' sektöründe olduğunu görüyoruz. Faaliyet yıllarına göre imalat sektörünü incelediğimizde birbirine yakın bir dağılım olduğunu söyleyebiliriz. Açık iş verme oranı çok düşük olan 'finans ve sigorta' sektöründe açık iş veren firmaların sadece 15 yılın üzerinde faaliyet gösteren işyerleri olduğunu görüyoruz.(Bkz. Tablo-18)

Tablo 18: Faaliyet Yılları ve Sektörlere Göre Firmaların Açık İş Verme Oranı

Faaliyet Yıllarına ve Sektörlere Göre Firmaların Açık İş Verme Oranı					
Sektör	0-4 Yıl	5-9 Yıl	10-14 Yıl	15+ Yıllar	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	16,7%	0,0%	20,0%	14,3%	12,0%
İmalat	35,7%	29,2%	40,4%	34,8%	34,5%
İnşaat	8,9%	6,7%	10,4%	10,1%	8,7%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	33,8%	23,1%	26,1%	19,6%	23,8%
Ulaştırma ve depolama	6,7%	7,1%	15,4%	5,9%	7,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	34,6%	25,0%	35,3%	17,2%	27,3%
Bilgi ve iletişim	12,5%	33,3%	0,0%	0,0%	18,2%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	9,1%	6,7%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%	33,3%	16,7%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	16,0%	12,5%	0,0%	23,1%	15,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	16,7%	23,2%	22,2%	6,6%	17,9%
Eğitim	12,0%	22,7%	25,0%	7,1%	15,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	25,0%	12,0%	33,3%	18,2%	19,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	27,3%	0,0%	0,0%	10,0%	11,5%

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Meslek gruplarına göre açık iş dağılımlarına baktığımızda; ilk sırada en yüksek oran % 30,5 ile 'Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar' iken, ikinci sırada % 26,9 ile 'Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar' sektörü olduğu görülmektedir.(Bkz. Grafik-10) Buradan çıkarabileceğimiz en önemli sonucun nitelikli personel ihtiyacının ne kadar fazla olduğudur. Gerek ortaokullarımızdaki öğrencileri meslek liselerine, gerekse elinde mesleği olmayan iş arayanlarımızı mesleki eğitim kurslarına yönlendirmenin önemine bir kez daha vurgu yapmamız gerektiğinin inancını taşımaktayız. Ancak bu şekilde firmaların kalifiye eleman ihtiyacının karşılanabileceğini söylememiz mümkündür. Ayrıca gerekli eğitimleri almış çalışan sayılarının artması hem üretimdeki kaliteyi arttıracak hem de hiçbir vatandaşımızın başına gelmesini istemediğimiz iş kazalarının önüne geçilmesinde büyük fayda sağlayacaktır. Kurumumuz eğitimin önemini göz önünde bulundurarak; gerek ortaokul ve liselerde meslek seçiminin önemi ile ilgili seminerler vermekte, gerekse herhangi bir mesleği olmayan iş arayanlara mesleki eğitim kurslarıyla meslek kazandırmayı amaçlamaktadır.

Grafik 10: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Dağılımı

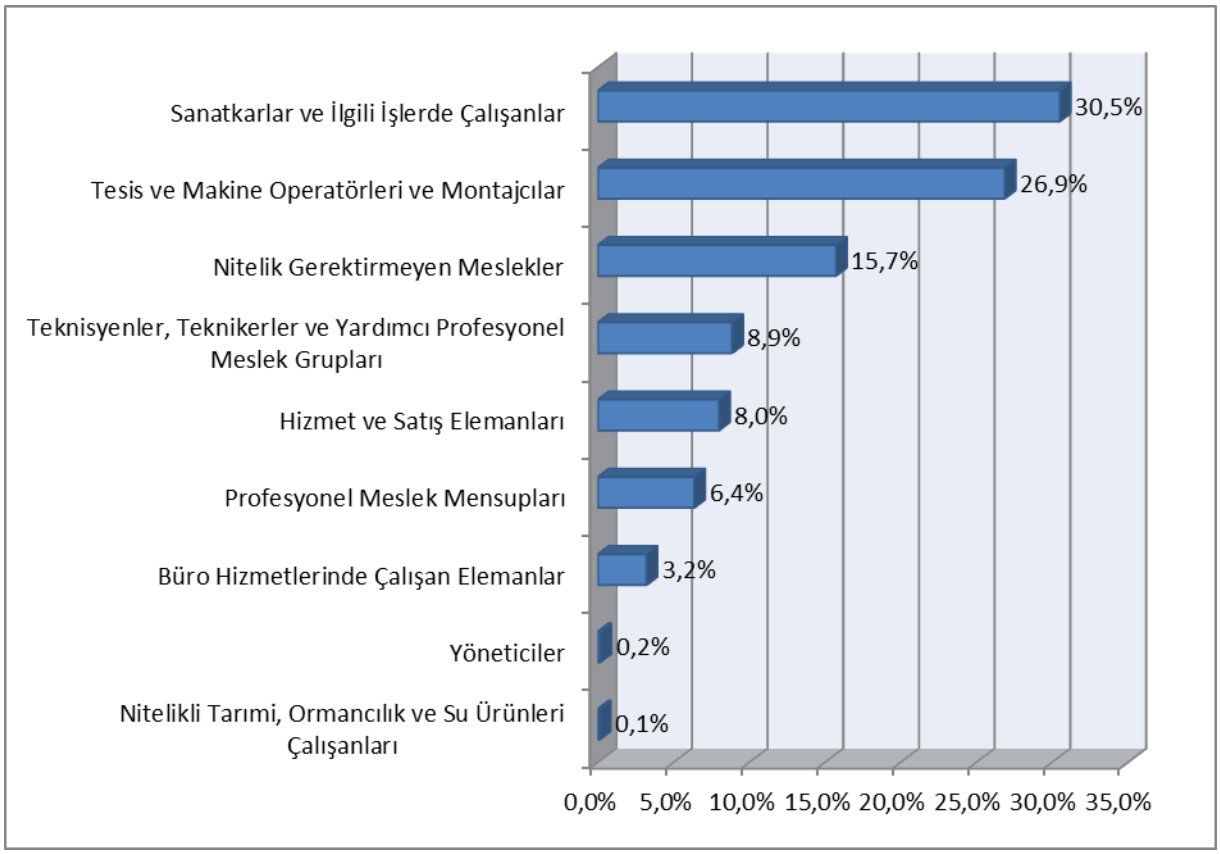

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Meslek gruplarına göre açık iş oranlarını incelediğimizde; ilk sırayı % 3,6 ile 'hizmet ve satış elemanları' ile 'sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar' paylaşmaktadır. Bunu % 2,9 ile 'nitelik gerektirmeyen meslekler' grubu takip etmektedir.(Bkz. Grafik-11)

Grafik 11: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları

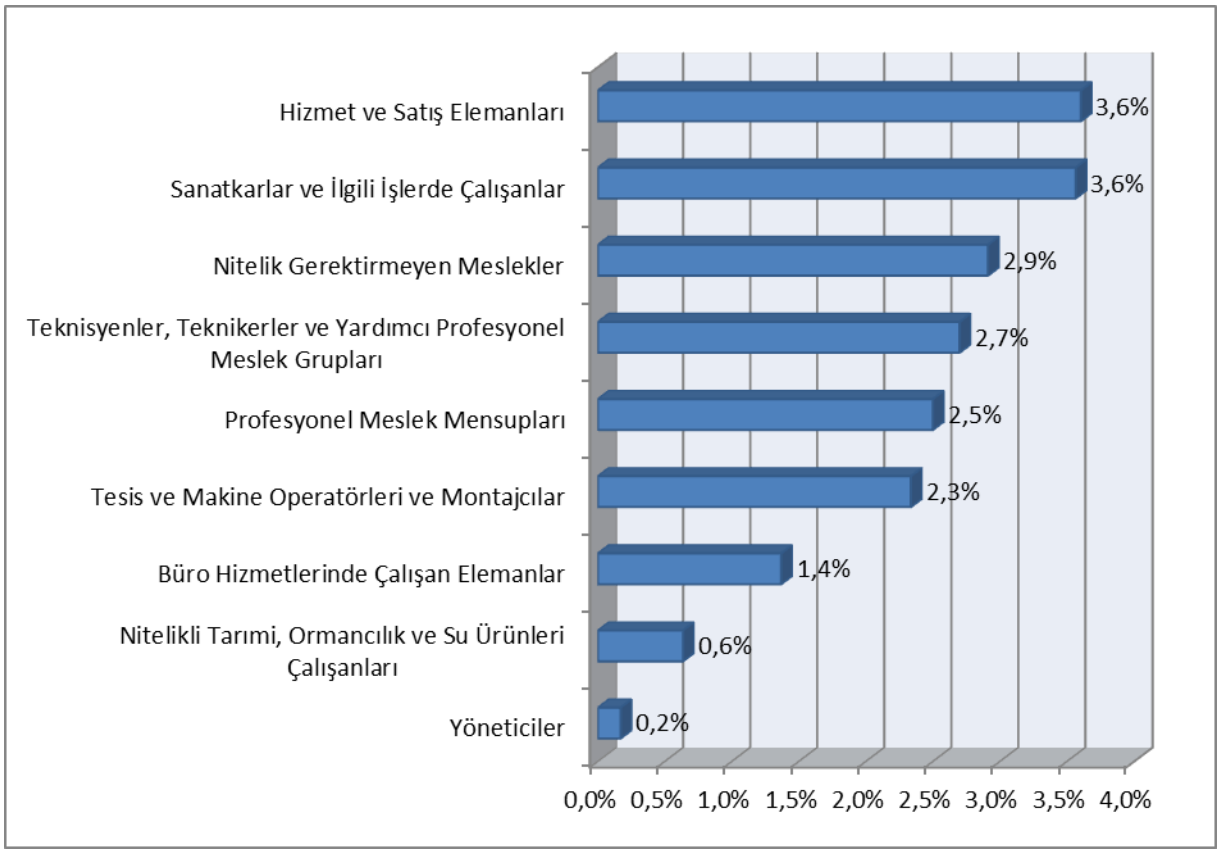

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Açık iş dağılımını mesleklere göre incelediğimizde; en çok ihtiyaç duyulan mesleğin 'beden işçisi (genel)' olduğunu görüyoruz. Bunun en önemli nedeni, firmaların aldıkları elemanları birden fazla işte çalıştırmasıdır. Bu yüzden talepler belli bir meslek üzerinden değil genel bir meslek üzerinden yayınlanmaktadır. Bunun sonucunda da 'Beden işçisi (Genel)' mesleğine olan talep oldukça yüksek çıkmıştır. Beden işçisi (genel) mesleğini takip eden meslekler ise yine üretimde çalıştırılmak üzere 'plastik mamuller montaj işçisi', 'diğer imalat ve ilgili işçiler (elle)' ve 'metal mamuller montaj işçisi' meslekleridir. (Bkz. Grafik-12)

Grafik 12: Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı

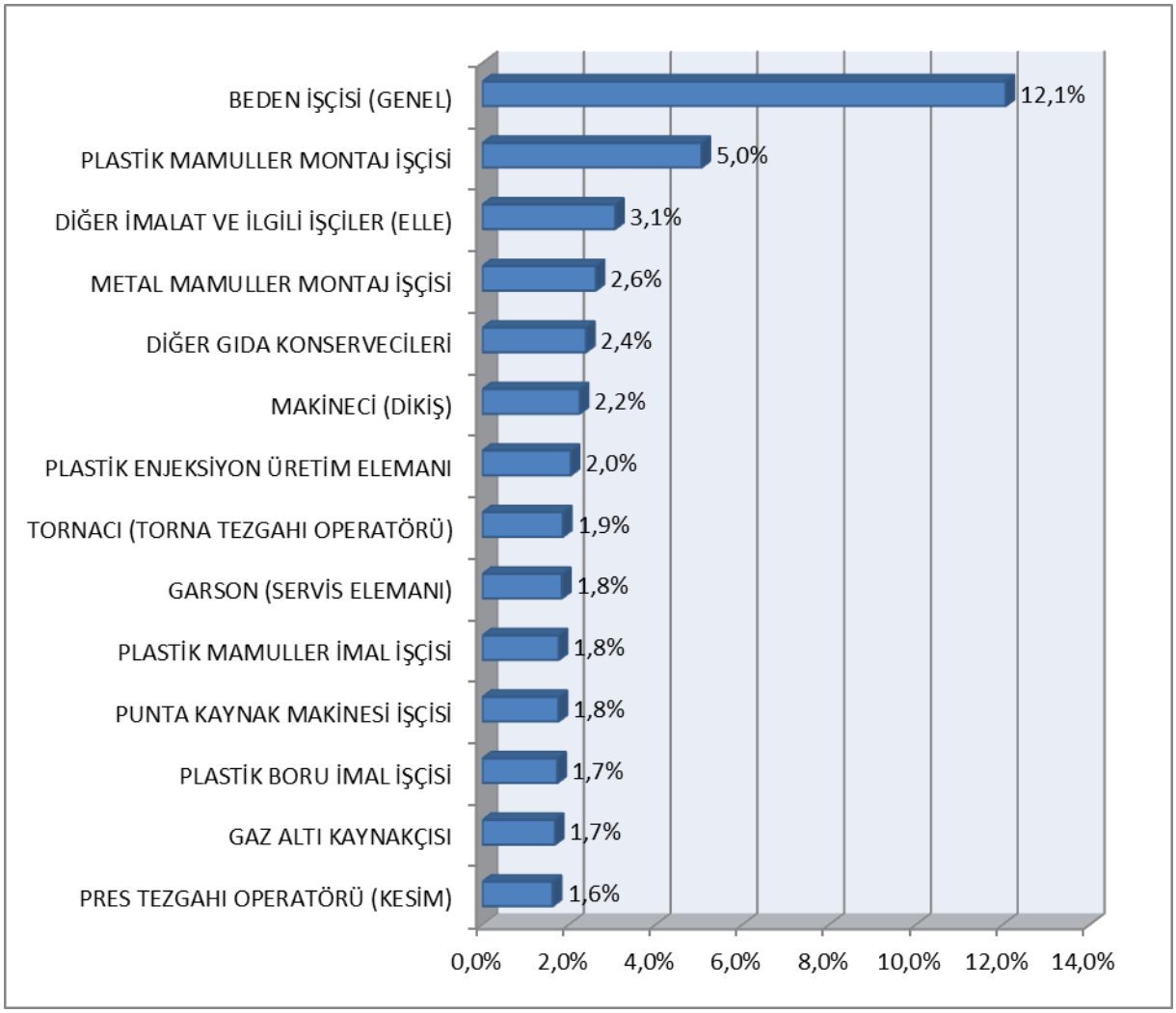

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Mezuniyet durumuna göre açık işleri incelediğimizde; % 31 ile 'farketmez' seçeneği ilk sıradayken, % 25 ile 'lise altı' ikinci, % 22 ile 'meslek lisesi' üçüncü sırada yer almıştır. (Bkz. Grafik-13) Firmalar üretimde çalıştırmak istedikleri personellerin mezuniyet durumunu çok önemsemediklerinden 'farketmez' seçeneği ilk sırada yer almıştır. İkinci sıradaki 'lise altı' seçeneği de yine üretim elemanlarında aranan eğitim durumunu göstermektedir. Ayrıca yaklaşık her 5 açık işten 1'inden istenen 'meslek lisesi' mezuniyeti ilimizde kalifiye eleman bulma sıkıntısının ne kadar fazla olduğunu göstermektedir.

Grafik 13: Mezuniyet durumuna göre açık işler

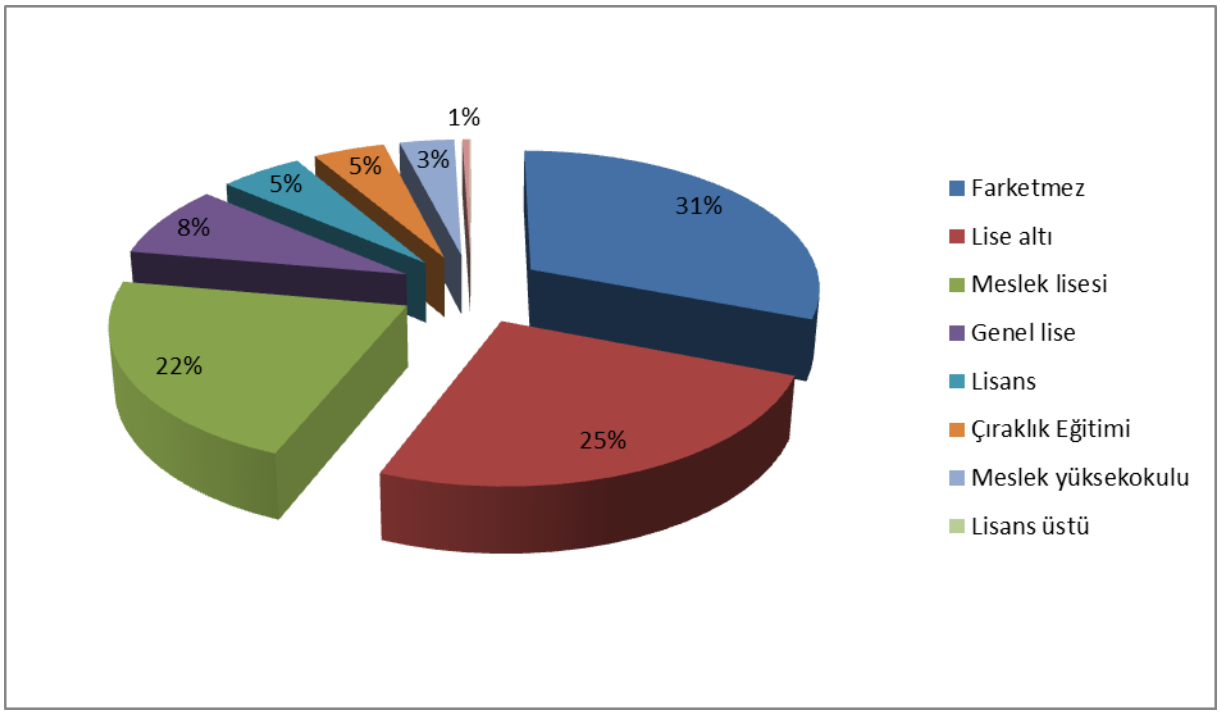

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Açık işleri cinsiyet ve eğitim durumuna göre incelediğimizde; kadın ve erkeklerde belli farklılıklar görüyoruz. Açık işlerde cinsiyet tercihi kadın olduğunda istenen eğitim durumu % 54,6 ile en çok 'farketmez' iken, erkeklerde bu oran % 30,6'da kalmıştır. Ayrıca ciddi bir başka fark da 'genel lise' tercihinde görülmektedir. Kadınların % 19,7'sinin genel lise mezunu olması beklenirken, erkeklerde bu oran sadece % 6,8'de kalmıştır. Buna karşın erkeklerin % 25,9'unun 'meslek lisesi' mezunu olması beklenirken bu oran kadınlarda % 6,4 olarak görünmektedir. (Bkz. Grafik-14) Bu tabloya göre, kalifiye eleman ihtiyacında erkekler daha çok ön plana çıkmaktadır.

Grafik 14: Cinsiyet ve Eğitim Durumuna Göre Açık İşler

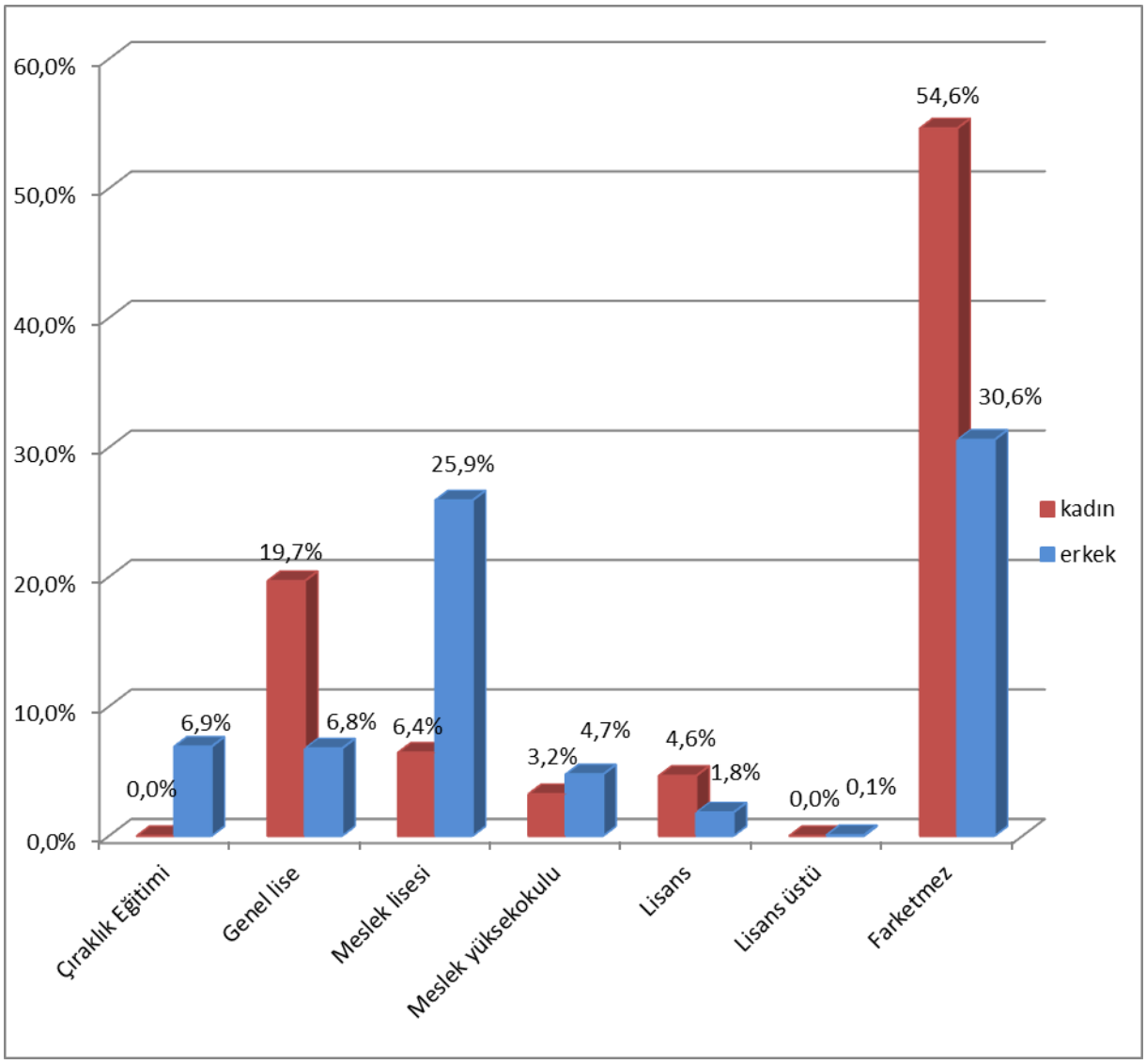

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Açık işlerin eğitim durumunun, ihracat yapan firmalar ve yabancı ortaklığı olan firmalar bazında kıyaslandığında çarpıcı sonuçlar ortaya çıkıyor. Özellikle yabancı ortaklığı olan firmaların istediği mezuniyet durumu % 46 gibi ciddi bir oranla 'meslek lisesi' olduğunu görüyoruz. Yabancı ortaklığı olan firmaların nitelikli elemanlara daha çok önem verdiğini bu verilerden açıkça görebiliyoruz. (Bkz. Grafik-15)

Grafik 15: Yabancı Ortaklık ve İhracat Yapan Firmalara Göre Açık İşler

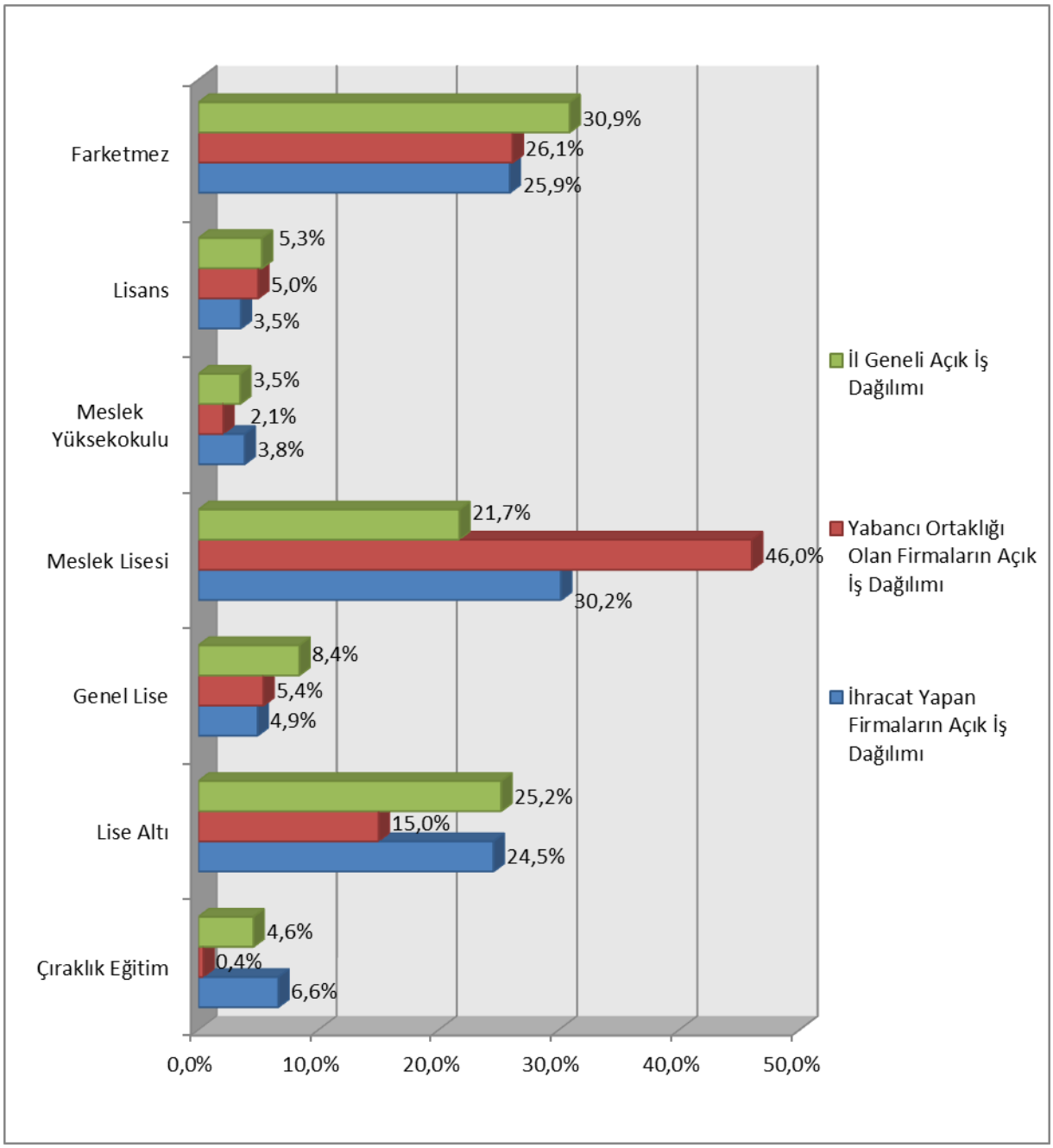

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Açık işlerde aranan beceriler incelendiğinde; ilk sırada % 76,3 ile 'iş ahlakına sahip olma' becerisi yer alırken, ikinci sırada % 67,0 ile 'fiziki ve bedensel yeterlilik', üçüncü sırada ise % 62,2 ile 'takım çalışması' becerisi takip etmektedir. 'Yabancı dil', 'seyahat edebilme' gibi beceriler en az aranan beceriler olarak görülmektedir. Firmaların mavi yaka eleman ihtiyaçları beyaz yakaya göre çok daha yüksek olması bu sonucu ortaya çıkarmıştır.(Bkz. Grafik-16)

Grafik 16: Açık İşlerde Aranan Beceriler

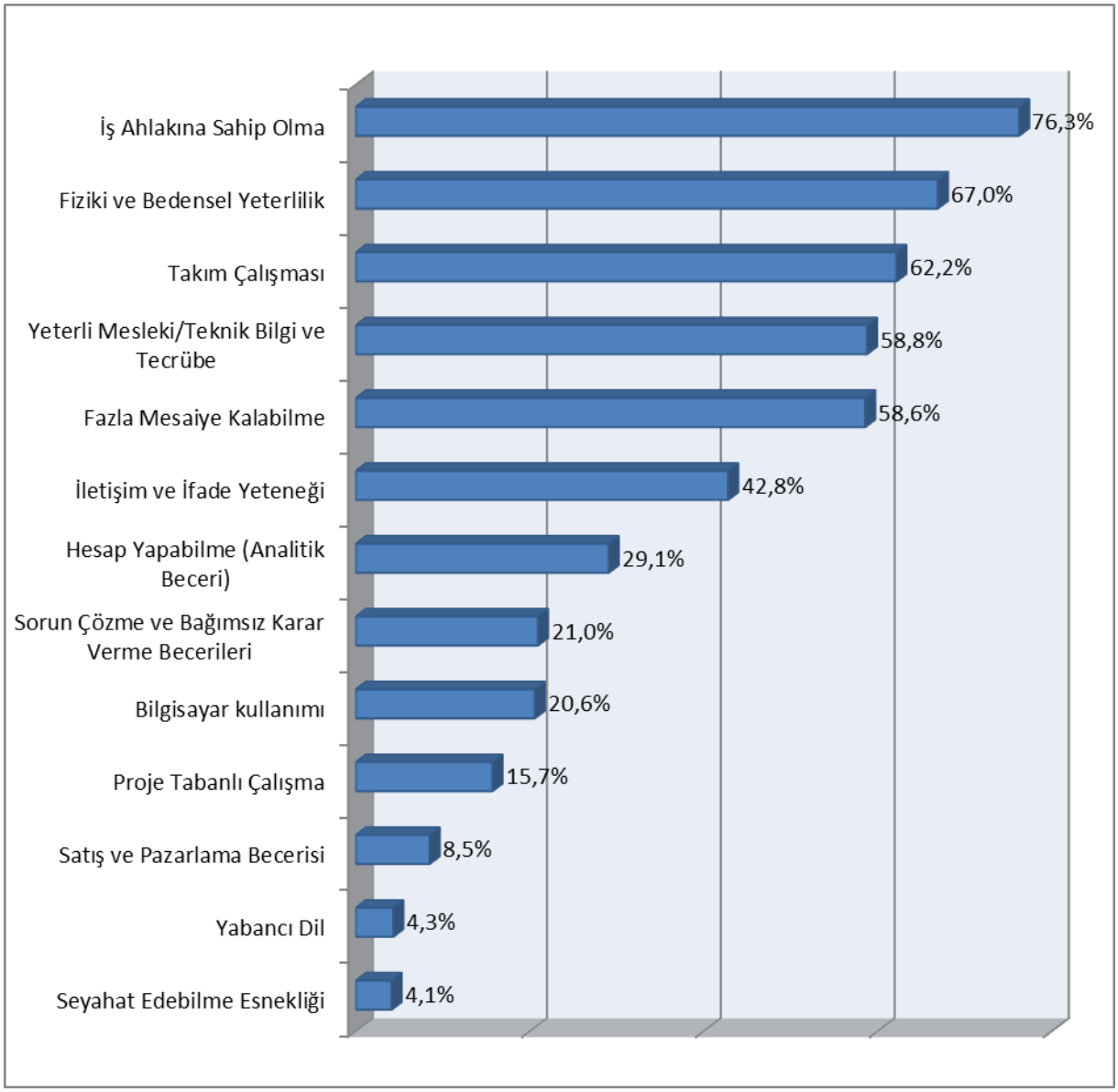

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Beceri durumlarını eğitim durumlarıyla kıyasladığımızda belli başlı farklılıklar görülmektedir. Mesela becerilerde istenen nitelik arttıkça mezuniyet durumunun da arttığını rahatlıkla görebiliriz.(Bkz. Tablo-19) Bunun sonucunda yüksek eğitim durumlarında bilgisayar kullanımı, hesap yapabilme (analitik beceri), yabancı dil gibi becerilerden istenen oranların daha yüksek olduğunu görebiliriz.

Tablo 19: Eğitim Durumuna Göre İstenen Beceriler

Eğitim Durumuna Göre İstenen Beceriler								
Beceri	Çıraklık Eğitim	Lise Altı	Genel Lise	Meslek Lisesi	Meslek Yüksek okulu	Lisans	Farke tmez	Genel Toplam
Bilgisayar kullanımı	24,5%	10,6%	29,9%	17,0%	85,2%	57,5%	14,4%	20,6%
Fazla Mesaiye Kalabilme	92,5%	73,6%	43,2%	75,7%	64,3%	38,7%	36,1%	58,6%
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	92,4%	70,5%	55,3%	76,8%	70,2%	45,2%	59,5%	67,0%
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	31,3%	31,6%	36,3%	30,7%	67,2%	44,7%	16,0%	29,1%
İletişim ve İfade Yeteneği	85,7%	21,1%	58,5%	75,3%	68,2%	59,9%	20,5%	42,8%
İş Ahlakına Sahip Olma	97,7%	84,2%	74,8%	77,9%	77,0%	72,9%	66,1%	76,3%
Proje Tabanlı Çalışma	37,3%	7,9%	9,5%	22,4%	53,3%	42,3%	5,8%	15,7%
Satış ve Pazarlama Becerisi	9,8%	3,8%	24,2%	4,9%	16,0%	20,3%	7,4%	8,5%
Seyahat Edebilme Esnekliği	1,5%	1,5%	5,0%	2,2%	7,1%	19,3%	4,5%	4,1%
Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerileri	60,0%	11,7%	20,3%	25,0%	73,1%	42,1%	9,6%	21,0%
Takım Çalışması	92,4%	57,7%	65,0%	79,7%	77,1%	62,3%	46,1%	62,2%
Yabancı Dil	0,0%	0,4%	1,6%	4,9%	11,9%	26,3%	3,7%	4,3%
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	74,3%	44,9%	42,3%	88,7%	79,0%	72,2%	46,8%	58,8%

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

İstenen becerilerin cinsiyetlerle ilişkisi incelendiğinde; güç gerektiren işlerde erkeklerden istenen beceriler daha yüksek oranlara ulaşmıştır. 'Fiziki ve bedensel yeterlilik' becerisinde erkeklerde % 73,0 iken, kadınlarda % 57,5'de kalmıştır. Bunun yanında 'fazla

mesaiye kalabilme’ becerisinde erkeklerdeki oran % 58,6 iken kadınlarda % 23,5 olarak tespit edilmiştir.(Bkz. Grafik-17)

Grafik 17: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Aranan Beceriler

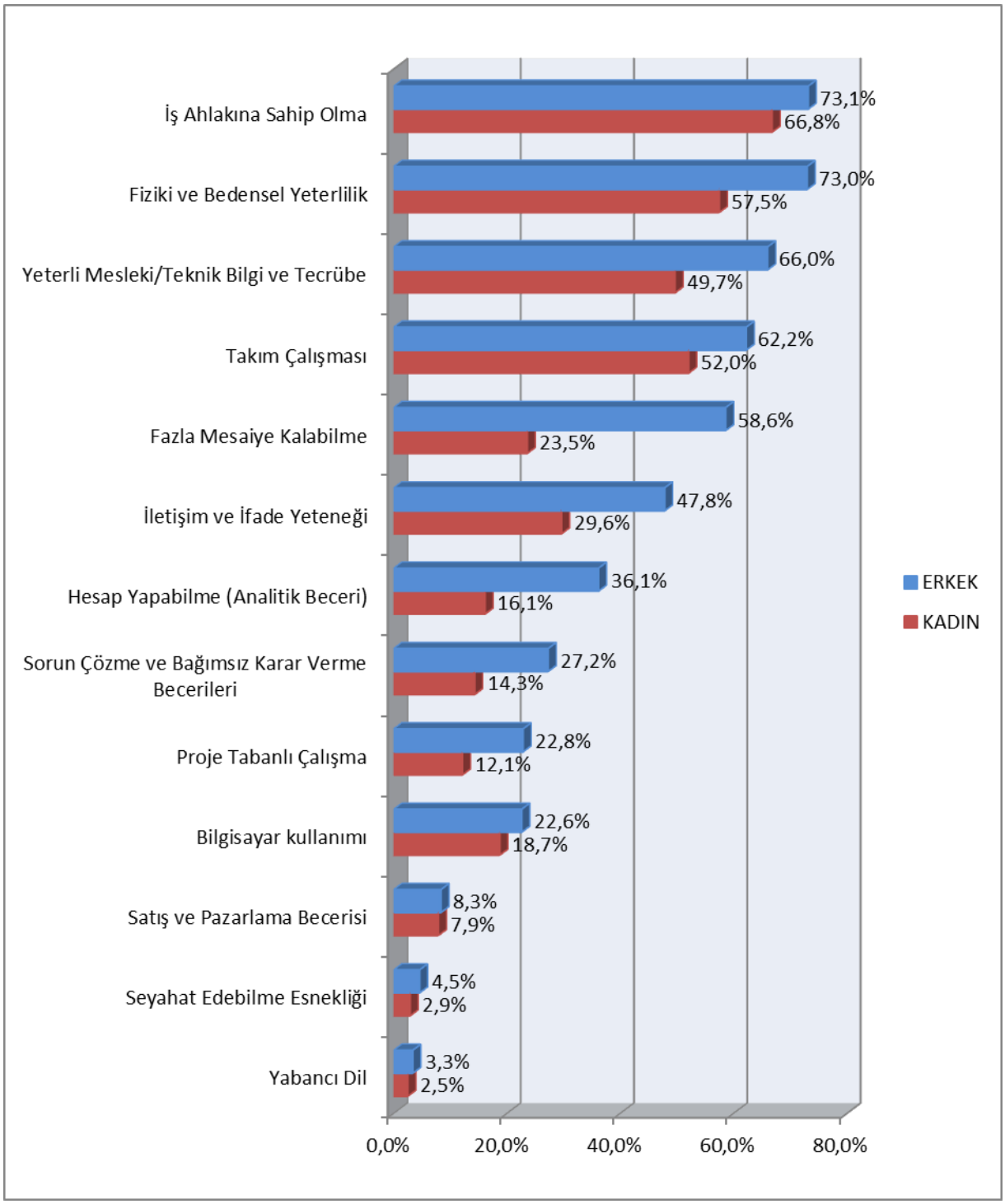

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

İhracat yapan firmaların beceri dağılımları ile il geneli beceri dağılımları arasında büyük farklılıklar görünmemektedir. Fakat 'fazla mesaiye kalabilme', 'takım çalışması', 'iş ahlakına sahip olma' ve 'fiziki ve bedensel yeterlilik' becerilerinde ihracat yapan firmaların oranları biraz daha yüksek çıkmıştır.(Bkz. Grafik-18)

Grafik 18: İhracat yapan Firmalara Göre Aranan Beceriler

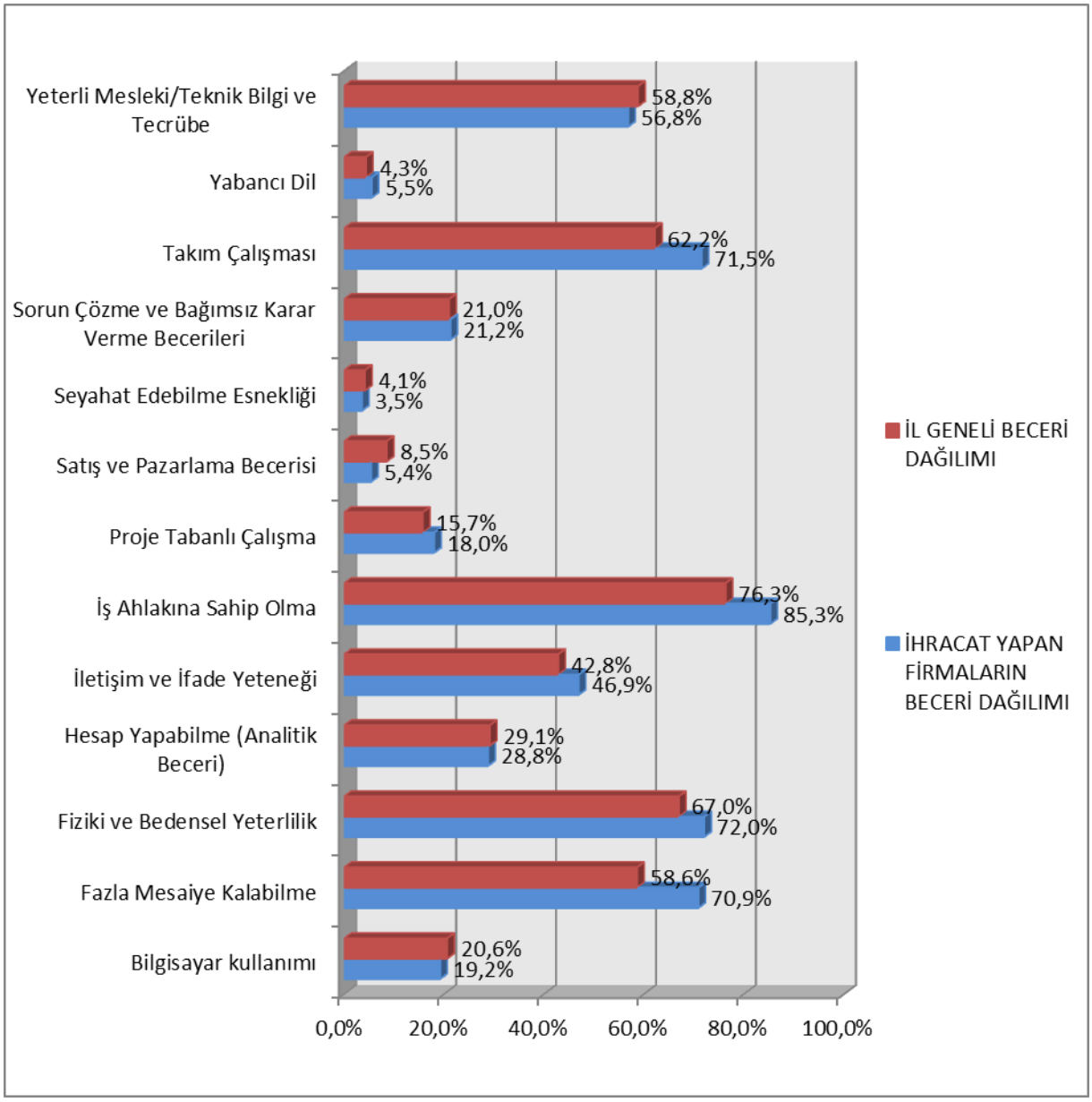

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Verilen toplam açık işlerin arama kanallarının 2013 ve 2014 yıllarını kıyasladığımızda İŞKUR üzerinden eleman aramada ciddi bir artış olduğunu görüyoruz. 2013 yılı içerisinde İŞKUR aracılığıyla eleman arama % 54,7 iken, bu oran 2014 yılında % 82,7'ye yükselmiştir. Ayrıca İŞKUR 2013 yılında 'akraba-eş dost' arama kanalının gerisinde iken 2014 yılında ciddi bir artışla ilk sıraya yerleşmiştir. İlimizde üretimde çalışacak eleman bulmanın zor olduğu bu dönemde Kurumumuz etkinliğini arttırarak firmaların eleman bulma sıkıntısını en aza

indirgemeye çalışmaktadır. Bu doğrultuda 2014 yılı içinde firmalarla İŞKUR'un arasındaki işbirliği de artmıştır.(Bkz. Grafik-19)

Grafik 19: 2013 ve 2014 Yıllarına Ait İş Arama Kanalları

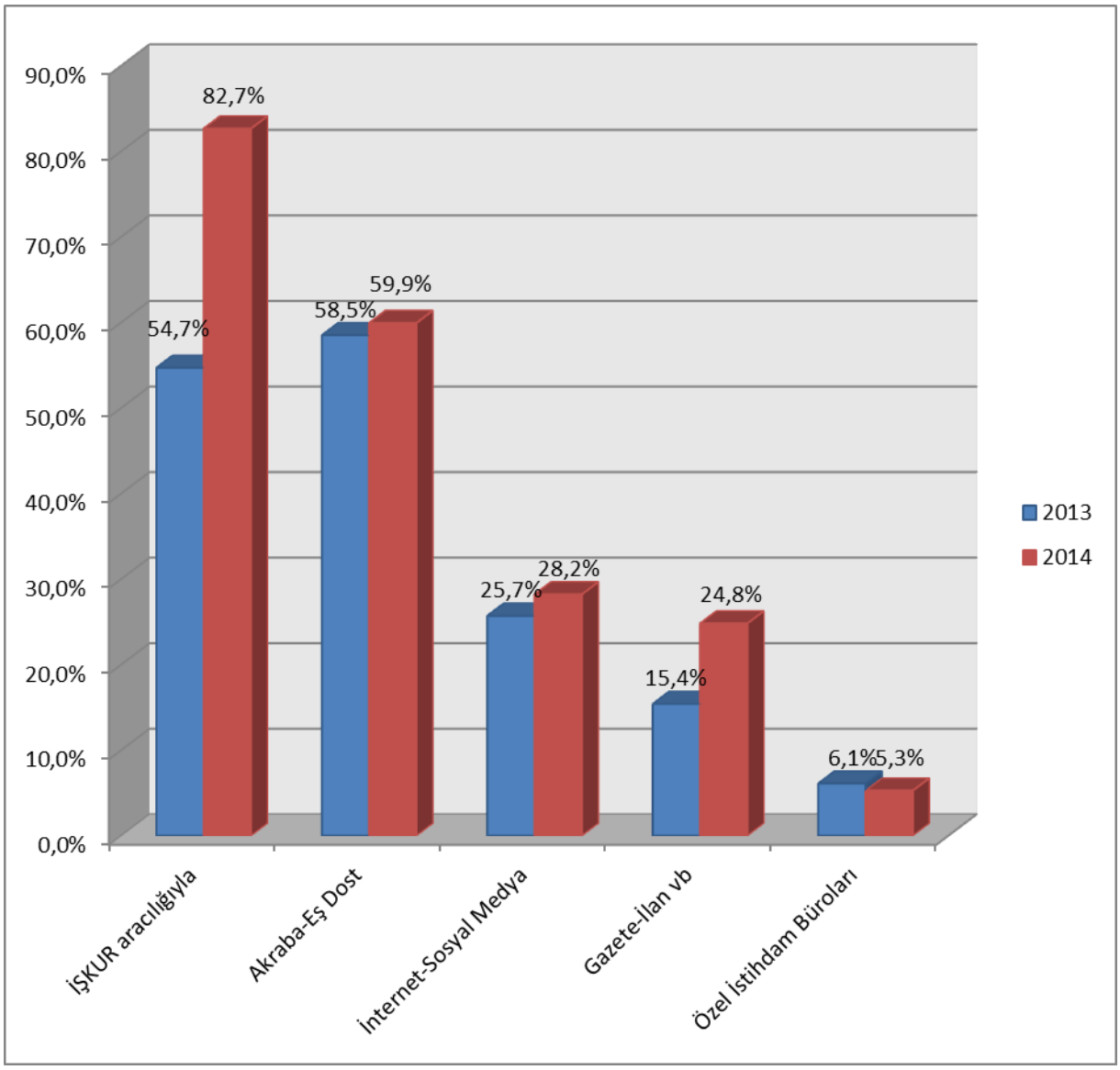

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Arama kanallarının sektörlere dağılımı incelendiğinde; 'imalat', 'gayrimenkul faaliyetleri', 'mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler' ve 'idari ve destek hizmet faaliyetleri' sektörleri İŞKUR aracılığıyla eleman talepleri oldukça yüksek iken, 'finans ve sigorta faaliyetleri' sektöründeki firmaların İŞKUR aracılığıyla eleman arayışı olmadığını görmekteyiz. (Bkz. Tablo-20)

Tablo 20: Sektörlere Göre Arama Kanalları

Sektörler	İŞKUR aracılığıyla	Gazete-İlan vb.	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
Madencilik ve taş ocakçılığı	55,6%	11,1%	11,1%	44,4%	44,4%
İmalat	89,8%	25,6%	62,2%	29,9%	5,2%
İnşaat	57,9%	13,7%	70,5%	5,3%	1,1%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	63,1%	26,8%	66,4%	21,0%	7,5%
Ulaştırma ve depolama	28,6%	57,1%	33,3%	9,5%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	55,2%	25,9%	65,5%	41,4%	3,4%
Bilgi ve iletişim	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	87,5%	12,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	86,7%	20,0%	26,7%	13,3%	13,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	82,6%	30,3%	35,1%	14,5%	9,5%
Eğitim	28,8%	7,7%	46,2%	55,8%	3,8%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	61,9%	9,5%	25,4%	42,9%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	85,7%	14,3%	19,0%	9,5%	0,0%

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Eğitim durumuna göre arama kanalları incelendiğinde lisansüstün mezunu ihtiyacının Kurumumuz üzerinden karşılanma yolu % 100 görünmektedir. Yalnız burada belirtilmesi gereken durum şu ki, bu çalışmada lisansüstü mezuniyeti istenen sadece 1 kişilik açık iş ilanı olduğunu, bu nedenle de oranın tam olarak gerçeği yansıtamayacağını belirtmemiz gerekir. Buna karşın % 50 ile İŞKUR aracılığının en az kullanıldığı mezuniyet durumu 'lisans' olduğu görülmektedir. (Bkz. Tablo-21) Bu eksikliği gidermek amacıyla Kurumumuz üniversitelerde iş arama becerileri gibi seminerler vererek, stantlar açarak Kurum tanıtımı yapmakta, Lisans mezunlarını kuruma çekmeye çalışmaktadır. Son yıllarda kuruma kayıtlı Lisans mezunu sayısı artsa da henüz istenen düzeye ulaşmamıştır. Bu çalışmaların daha yoğun tempoda devam

etmesi Lisans mezunlarının Kuruma kayıtlılık oranlarını da istenilen düzeylere ulaştıracaktır. Böylelikle firmaların vereceği açık iş sayısı da o oranda artacaktır.

Tablo 21: Mezuniyet Durumuna Göre Arama Kanalları

Mezuniyet Durumu	İŞKUR aracılığıyla	Gazete-İlan vb.	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
Çıraklık Eğitimi	96,2%	17,3%	94,0%	32,1%	0,0%
Lise altı	87,2%	17,8%	49,3%	6,6%	3,9%
Genel lise	73,6%	39,6%	61,0%	40,3%	18,5%
Meslek lisesi	94,2%	12,2%	68,8%	60,9%	3,2%
Meslek yüksekokulu	90,1%	17,9%	66,1%	47,1%	6,9%
Lisans	50,0%	43,3%	50,6%	52,3%	8,8%
Lisansüstü	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Farketmez	76,3%	34,0%	58,1%	11,9%	3,9%
MANİSA	**82,7%**	**24,8%**	**59,9%**	**28,2%**	**5,3%**

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Yabancı ortaklığı olan ve ihracat yapan firmaların arama kanalları incelendiğinde genel tablodakine benzer bir sonuç ortaya çıkıyor. Yabancı ortaklığı olan firmalarda İŞKUR aracılığıyla iş arama kanalları % 85,0 iken ihracat yapan firmaların oranı % 90,2 şeklindedir. Bunu 'akraba-eş dost' ve 'internet-sosyal medya' arama kanalları takip etmektedir.(Bkz. Tablo-22)

Tablo 22: Yabancı Ortaklığı ve İhracat Yapan Firmalara Göre Arama Kanalları

Arama Kanalları	Yabancı Ortaklığı Olan Firmaların Açık İş Arama Kanalları	İhracat Yapan Firmaların Açık İş Arama Kanalları	Genel Toplam
İŞKUR aracılığıyla	85,0%	90,2%	82,7%
Gazete-İlan vb	16,2%	30,0%	24,8%
Akraba-Eş Dost	52,7%	64,1%	59,9%
İnternet-Sosyal Medya	19,9%	35,7%	28,2%
Özel İstihdam Büroları	11,2%	6,0%	5,3%

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Tablo 23'ü incelediğimizde ise; açık iş veren firmalardan teşvikten faydalanma durumuna göre arama kanallarını görmekteyiz. Buna göre teşvikten yararlanan firmaların % 77,2'si İŞKUR aracılığı ile eleman ararken teşvikten yararlanmayan firmaların % 63,1'i İŞKUR'da açık iş ilanı vermektedir. Buradan çıkarabileceğimiz sonuç ise; firmalar devlet teşvikinden yararlanırken İŞKUR'u da eleman bulmak için daha çok kullandığını görmekteyiz.

Tablo 23: Açık İş Veren Firmaların Teşvikten Yararlanma Durumlarına Göre Arama Kanalları

Açık İş Veren Firmaların Teşvikten Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı			
Arama Kanalları	**Evet**	**Hayır**	**Genel Toplam**
İŞKUR aracılığıyla	77,2%	63,1%	68,1%
Gazete-İlan vb	22,4%	16,3%	18,6%
Akraba-Eş Dost	54,9%	57,3%	55,7%
İnternet-Sosyal Medya	25,4%	15,9%	19,6%
Özel İstihdam Büroları	9,0%	4,6%	5,9%

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Tablo 24: Mesleklere Göre Arama Kanalları

Mesleklere Göre Arama Kanallarının Dağılımı					
Meslekler	**İŞKUR aracılığıyla**	**Gazete-İlan vb.**	**Akraba-Eş Dost**	**İnternet-Sosyal Medya**	**Özel İstihdam Büroları**
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	91,4%	5,7%	32,6%	10,0%	1,1%
PLASTİK MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	100,0%	0,0%	88,9%	82,1%	0,0%
DİĞER İMALAT VE İLGİLİ İŞÇİLER (ELLE)	98,9%	59,4%	53,8%	23,7%	22,6%
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	100,0%	47,4%	81,5%	46,1%	19,7%
DİĞER GIDA KONSERVECİLERİ	100,0%	71,1%	0,0%	0,0%	0,0%
MAKİNECİ (DİKİŞ)	24,6%	61,6%	44,6%	15,4%	0,0%
PLASTİK ENJEKSİYON ÜRETİM ELEMANI	94,9%	5,5%	52,9%	25,4%	5,1%
TORNACI (TORNA TEZGAHI OPERATÖRÜ)	92,6%	9,3%	96,3%	36,8%	3,7%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	58,4%	5,7%	49,1%	15,3%	1,9%
PLASTİK MAMULLER İMAL İŞÇİSİ	100,0%	19,6%	98,0%	19,6%	19,6%

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

İlk 10 meslekteki arama kanallarını incelediğimizde 'makineci (dikiş)' ve 'garson (servis elemanı)' mesleği dışındaki diğer mesleklerde % 100'e yakın oranda İŞKUR üzerinden arandığını görmekteyiz. Bu mesleklerin en önemli özelliği 'imalat' sektörü içinde çalışılan mesleklerdir. Manisa İlinin lokomotifi olan 'imalat' sektörünün İŞKUR'la bağlantısının ne kadar kuvvetli olduğu bu tabloda açıkça görülmektedir. (Bkz. Tablo-24)

Açık işlerin cinsiyetler içerisindeki dağılımını inceleyecek olursak; kadınlarla ilgili açık işlerin % 68,5'i 'imalat' sektöründe olduğu görülmektedir. Bunun dışında 'toptan ve perakende ticaret' sektöründe bu oran % 16,7 olarak tespit edilmiştir.

Erkeklerdeki durum incelendiğinde ise; ilk sırada % 73,2 ile 'imalat' sektörü iken, ikinci sırada % 11,5 ile 'toptan ve perakende ticaret' sektörü bulunmaktadır. (bkz. Tablo-25)

Tablo 25: Açık İşlerin Cinsiyete ve Sektörlere Göre Dağılımı

Açık İşlerin Cinsiyete ve Sektörlere Göre Dağılımı		
Sektörler	**Kadın**	**Erkek**
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	0,4%
İmalat	68,5%	73,2%
İnşaat	2,7%	5,3%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	16,7%	11,5%
Ulaştırma ve depolama	0,7%	1,2%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1,8%	2,7%
Bilgi ve iletişim	0,7%	0,1%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	0,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1,2%	3,7%
Eğitim	1,8%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4,3%	0,4%
Diğer hizmet faaliyetleri	1,8%	1,1%

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Açık işlerin meslek grubu ve cinsiyet kırılımı incelendiğinde ise erkeklerde en çok ihtiyaç duyulan meslek grubu % 40,9 ile 'sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar' iken, ikinci sırada % 23,4 ile 'tesis ve makine operatörleri ve montajcılar' meslek grubu gelmektedir. Kadınlardaki durumu incelediğimizde, ilk sırada erkeklerdeki gibi 'sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar' meslek grubu bulunurken, erkeklerden farklı olarak ikinci sırada 'hizmet satış elemanları' meslek grupları bulunmaktadır. (Bkz. Tablo-26)

Tablo 26: Açık İşlerin Cinsiyet ve Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Açık İşlerin Cinsiyete ve Meslek Gruplarına Göre Dağılımı		
Meslek grupları	**Kadın**	**Erkek**
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	9,0%	2,3%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	17,1%	7,1%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	10,7%	10,3%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	0,0%	0,3%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	6,8%	2,2%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	37,8%	40,9%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	2,9%	13,6%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	15,7%	23,4%

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Açık işlerde son tablo meslek ve cinsiyetlere göre dağılımdır. Bu tablo incelendiğinde 'beden işçisi (genel)' mesleğinde kadın tercihi % 3,4 erkek tercihi % 21,3 olarak görülmektedir. % 75,3'lük kısmı ise işverenlerin 'cinsiyet farketmez' tercihi oluşturmaktadır. 'Tornacı (torna tezgahı operatörü)' mesleğinde tercihlerin tamamı erkek olurken, 'diğer gıda konservecileri' mesleğinde kadın tercihi % 92,8 ile oldukça öne çıkmıştır. (Bkz. Tablo-27) Kadınlarda 'Diğer gıda konservecileri' mesleğini % 49,2 ile 'makineci' mesleği takip etmektedir. Bu da kadınların tarımsal işlerle ilgili olan sektörlerde ve tekstil sektöründeki ağırlığına dikkat çekmektedir.

Tablo 27: Açık İşlerin Meslek ve Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Açık İşin Meslek ve Cinsiyete göre Dağılımı		
Meslekler	**Kadın**	**Erkek**
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	3,4%	21,3%
PLASTİK MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	0,0%	3,7%
DİĞER İMALAT VE İLGİLİ İŞÇİLER (ELLE)	40,6%	3,4%
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	0,0%	79,0%
DİĞER GIDA KONSERVECİLERİ	92,8%	0,0%
MAKİNECİ (DİKİŞ)	49,2%	0,0%
PLASTİK ENJEKSİYON ÜRETİM ELEMANI	5,1%	15,3%
TORNACI (TORNA TEZGAHI OPERATÖRÜ)	0,0%	100,0%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	3,8%	43,5%
PLASTİK MAMULLER İMAL İŞÇİSİ	0,0%	0,0%

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

İşgücü piyasası talep araştırması kapsamındaki işyerlerine, 2014 yılı içerisinde eleman temin ederken hangi mesleklerdeki elemanları bulmakta zorlandıkları sorulmuştur. Bu bilgi gerçekten de önemli bilgidir. İşyerlerinin işgücü piyasasında bulmada güçlük çektikleri meslekler bize işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır. Bu mesleklerin, meslek gruplarına ve sektörlere göre dağılımı ve teminde güçlük çekilme nedenlerine değinen bir bölüm oluşturulmuştur.

Manisa ilinde temininde güçlük çekilen mesleklerin eleman sayısının sektörel dağılımını oransal olarak incelediğimiz, imalat sektöründe % 58,1 TGÇM varken bu oran Türkiye genelinde % 39,4 olarak gerçekleşmiştir. Görüldüğü üzere ilimizdeki TGÇM büyük çoğunluğu imalat sektöründen görülmüştür.

Manisa ilinde temininde güçlük çekilen mesleklerin eleman sayısının sektörel dağılımında 'İmalat' sektörünü, % 12,4 ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü, % 10,9 ile inşaat sektörü takip etmektedir. Türkiye geneline baktığımızda oranlar değişse de sıralama ilimizle aynı şekilde gerçekleşmiştir.(Bkz. Tablo-28)

Tablo 28: Türkiye ve Manisa TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılım Oranları

SEKTÖRLER	MANİSA		TÜRKİYE	
	Eleman Sayısı	Oran	Eleman Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	23	0,7%	3.295	1,2%
İmalat	1.999	58,1%	111.361	39,4%
İnşaat	376	10,9%	34.347	12,1%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	426	12,4%	48.979	17,3%
Ulaştırma ve depolama	33	1,0%	9.957	3,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	78	2,3%	21.918	7,8%
Bilgi ve iletişim	9	0,3%	3.631	1,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	4	0,1%	1.305	0,5%
Gayrimenkul faaliyetleri	4	0,1%	1.452	0,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	64	1,9%	8.630	3,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	193	5,6%	18.839	6,7%
Eğitim	94	2,7%	4.027	1,4%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	-	-	7.960	2,8%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	105	3,0%	833	0,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	31	0,9%	5.408	1,9%
TOPLAM	**3.438**	**100,0%**	**282.704**	**100,0%**

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

2013 ve 2014 yıllarındaki TGÇM eleman sayısının sektörel dağılım oranlarına baktığımızda imalat sektörünün en büyük paya sahip olduğu görülmektedir. Bir önceki yıla göre payı oransal olarak artmıştır. Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörünün payı bir önceki yıla göre 5 puan azalırken, diğer hizmet faaliyetleri 9 puan düşüş göstermiştir. Buna karşın inşaat sektöründe bir önceki yıla göre 5 puanlık bir artış söz konusu olmuştur.(Bkz. Tablo-29)

Tablo 29: Manisa TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılım Oranları (2013-2014)

SEKTÖRLER	2013		2014	
	Eleman Sayısı	Oran	Eleman Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	24	0,9%	23	0,7%
İmalat	1.312	50,0%	1.999	58,1%
İnşaat	134	5,1%	376	10,9%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	463	17,6%	426	12,4%
Ulaştırma ve depolama	55	2,1%	33	1,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	64	2,4%	78	2,3%
Bilgi ve iletişim	9	0,3%	9	0,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	8	0,3%	4	0,1%
Gayrimenkul faaliyetleri	3	0,1%	4	0,1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	80	3,0%	64	1,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	59	2,2%	193	5,6%
Eğitim	32	1,2%	94	2,7%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	5	0,2%	-	-
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	111	4,2%	105	3,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	267	10,2%	31	0,9%
TOPLAM	**2.626**	**100,0%**	**3.438**	**100,0%**

Kaynak: Manisa İPTA 2014-1. Dönem

TGÇM eleman sayısının açık iş ve meslek gruplarına göre dağılım oranlarına baktığımızda 'sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar' % 38,1 ile ilk sırada bulunurken, 'tesis ve makine operatörleri ve montajcıları' % 24,3 ile ikinci sırada bulunmaktadır. Açık işlerde ise 'sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar' % 30,5 ile ilk sırada bulunurken, 'tesis ve makine operatörleri ve montajcıları' % 26,9 ile ikinci sırada bulunmaktadır. 'Nitelik gerektirmeyen' meslek grubunda ise TGÇM % 6,4 olurken açık iş oranı % 15,7 olarak gerçekleşmiştir.(Bkz. Tablo-30) Tabloya genel olarak baktığımızda TGÇM ile açık işin birbirine paralellik gösterdiği görülmektedir. Fakat nitelik gerektirmeyen meslek grubunda bu denge bozulmaktadır. Buradan çıkartabileceğimiz sonuç; vasıf gerektiren açık işlerde TGÇM 'nin fazla olduğu, vasıf gerektirmeyen işlerde ise açık işe oranla TGÇM 'nin çok daha az olduğu görülmektedir. Bunun nedeni olarak da üretimde çalıştırılacak personellerin çoğundan belirli bir vasıf istenmemesine rağmen, firmaların eleman bulmakta sıkıntı yaşamasıdır.

Tablo 30: TGÇM Eleman Sayısının Açık İş ve Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları

MESLEK GRUPLARI	TGÇM		AÇIK İŞ	
	TGÇM Eleman Sayısı	Oran	Açık iş Sayısı	Oran
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	62	1,8%	95	3,2%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	317	9,2%	236	8,0%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	220	6,4%	464	15,7%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	2	0,1%	4	0,1%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	301	8,8%	188	6,4%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	1.311	38,1%	899	30,5%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	385	11,2%	262	8,9%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	836	24,3%	792	26,9%
YÖNETİCİLER	4	0,1%	5	0,2%
TOPLAM	**3.438**	**100,0%**	**2.945**	**100,0%**

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Sektörlere göre TGÇM veren işyeri sayısı oranlarına baktığımızda en yüksek oran % 57,6 ile 'insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri' sektöründe olmuştur. Bunu % 48,5 ile 'imalat' sektörüyle % 48,4 ile 'eğitim' sektörü takip etmektedir. Buna karşın 'finans ve sigorta

faaliyetleri' ile 'ulaştırma ve depolama' sektörleri en düşük TGÇM oranına sahip sektörler olmuşlardır. Manisa genelinde işverenlerin % 38,7 si TGÇM bildirmiştir.(Bkz. Tablo-31)

Tablo 31:Sektörlere Göre TGÇM İşveren Sayısı Oranları

SEKTÖRLER	İşveren Sayısı	TGCM İşveren Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	27	10	36,0%
İmalat	697	338	48,5%
İnşaat	375	105	27,9%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	455	177	38,9%
Ulaştırma ve depolama	111	20	18,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	91	36	39,8%
Bilgi ve iletişim	11	4	36,4%
Finans ve sigorta faaliyetleri	15	2	13,3%
Gayrimenkul faaliyetleri	12	4	33,3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	63	27	42,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	73	19	25,3%
Eğitim	92	44	48,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	67	39	57,6%
Diğer hizmet faaliyetleri	61	14	23,0%
TOPLAM	**2.164**	**838**	**38,7%**

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Meslek gruplarına göre TGÇM 'nin toplam çalışan sayısı içindeki paylarına baktığımızda 'sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlarda' % 5,4 ile TGÇM mevcut iken 'hizmet ve satış elemanları' meslek grubunda ise bu oran % 5,0 olmuştur. TGÇM'nin toplam çalışan sayısı içindeki payının en düşük olduğu iki meslek grubu ise; 'yöneticiler' ve 'nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri' çalışanlarıdır.(Bkz. Tablo-32)

Tablo 32: Meslek Gruplarına Göre TGÇM Eleman sayısının Toplam Çalışan Sayısına oranları

MESLEK GRUPLARI	ÇALIŞAN SAYISI	TGÇM SAYISI	ORAN
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	6.868	62	0,9%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	6.317	317	5,0%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	15.460	220	1,4%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	634	2	0,3%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	7.333	301	4,1%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	24.320	1.311	5,4%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	9.432	385	4,1%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	33.108	836	2,5%
YÖNETİCİLER	3.007	4	0,1%
TOPLAM	**106.478**	**3.438**	**3,2%**

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Temininde güçlük çekilen mesleklerin son iki yıl kıyaslamasını incelediğimizde bazı farklılıklar göze çarpmaktadır. Bunların en önemlisi 2014 yılında TGÇM ‘ de birinci sırada bulunan ‘makineci (dikiş)’ mesleğidir. 2013 yılında ilk 12 meslek içinde bulunmamasına rağmen 2014 yılında temininde en çok güçlük çekilen meslek olması tekstil sektöründe Manisa ilinde bir büyüme olduğunu göstermektedir.

2013 yılında temininde en çok güçlük çekilen meslekler arasında 5. Sırada bulunan ‘kazmacı-maden taş ocağı’ mesleğinin 2014 yılının listesinde olmaması Soma’daki maden faciasının etkilerini göstermektedir. Bunun yanında genel tabloya baktığımızda eleman ihtiyacının her iki yılda da sanayiye yönelik mesleklerin olması Manisa sanayisinin istihdamda en önemli aktör olduğunu göstermektedir.(Bkz. Tablo-33)

Tablo 33: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekme Dağılımının 2013 ile Karşılaştırılması

2013		2014	
MESLEKLER	ORAN	MESLEKLER	ORAN
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	7,1%	MAKİNECİ (DİKİŞ)	5,0%
MONTAJ İŞÇİSİ (HAVALI TORNAVİDA)	6,8%	PLASTİK ENJEKSİYON ÜRETİM ELEMANI	3,7%
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	4,9%	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	3,0%
PLASTİK ENJEKSİYON ÜRETİM ELEMANI	4,6%	GAZ ALTI KAYNAKÇISI	2,7%
KAZMACI- MADEN TAŞ OCAĞI	4,1%	METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	2,1%
CNC TORNA TEZGAHI OPERATÖRÜ	2,0%	TORNACI (TORNA TEZGAHI İŞÇİSİ)	1,7%
PLASTİK MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	1,9%	GARSON (SERVİS ELEMANI)	1,7%
GAZ ALTI KAYNAKÇISI	1,8%	FORKLİFT OPERATÖRÜ	1,5%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	1,5%	METAL İŞLEME TEZGÂHLARI AYARCI	1,5%
ARGON KAYNAKÇISI	1,3%	PRES TEZGAHI OPERATÖRÜ (KESİM)	1,4%
FORKLİFT OPERATÖRÜ	1,3%	PAZARLAMACI	1,4%
PRES TEZGAHI OPERATÖRÜ (KESİM)	1,1%	SATIŞ DANIŞMANI	1,4%

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Temininde güçlük çekilen mesleklerin işverenler tarafından karşılanma oranlarına baktığımızda Türkiye geneli ile ilimizdeki karşılanma oranlarının birbirine yakın olduğunu görmekteyiz. Aynı zamanda meslek grupları içindeki dağılıma baktığımızda oranlar arasında afaki bir fark görülmemektedir.

Nitelikli mesleklerde karşılanma oranlarının nitelik gerektirmeyen meslek grubuna göre daha düşük olduğu görülmektedir. Bu nedenle özellikle ilimizde ihtiyaç duyulan meslekler üzerinden herhangi bir niteliği olmayan iş arayanlara mesleki kurslar düzenlenerek beceri kazandırmanın önemi aşikardır. Ayrıca 'nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları' meslek grubunda Manisa'da herhangi bir TGÇM alınmamıştır.(Bkz. Tablo-34)

Tablo 34: Meslek Gruplarında TGÇM İşverenlerin Karşılama oranları

MESLEK GRUPLARI	MANİSA	TÜRKİYE
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	50,8%	39,6%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	38,3%	40,4%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	41,6%	36,0%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	-	42,6%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	48,9%	42,1%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	32,5%	38,0%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	35,7%	38,6%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	30,7%	34,6%
YÖNETİCİLER	48,6%	41,3%
GENEL TOPLAM	**37,0%**	**38,3%**

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

TGÇM nedenlerinin meslek içindeki dağılım oranları genel toplam üzerinden incelediğimizde en büyük nedeninin % 73,6 ile 'gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması' ilk sırada gelirken bunu % 56,9 ile 'yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması' takip etmektedir.(Bkz. Tablo-35)

Tablo 35: TGÇM nedenlerinin Meslekler içindeki dağılım oranları

MESLEKLER	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye /niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması	İşyerine ulaşım zorluğu	Çalışma sürelerinin uzunluğu
MAKİNECİ (DİKİŞ)	86,5%	74,1%	36,5%	14,7%	0,0%	0,0%	1,2%	0,0%
PLASTİK ENJEKSİYON ÜRETİM ELEMANI	49,9%	65,8%	39,6%	29,3%	25,3%	46,7%	15,9%	39,7%
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	24,9%	46,8%	41,8%	49,7%	49,7%	61,2%	0,0%	5,0%
GAZ ALTI KAYNAKÇISI	49,0%	88,0%	68,4%	7,6%	19,7%	5,4%	0,0%	1,1%
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	58,9%	84,7%	84,7%	36,9%	22,7%	28,4%	14,2%	22,7%
TORNACI (TORNA TEZGAHI İŞÇİSİ)	89,5%	92,8%	54,9%	12,2%	6,8%	5,1%	0,0%	0,0%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	42,3%	68,5%	75,4%	22,8%	22,8%	0,0%	7,0%	15,7%
FORKLİFT OPERATÖRÜ	71,7%	73,6%	73,6%	6,3%	12,1%	4,2%	5,9%	4,2%
METAL İŞLEME TEZGÂH OPERATÖRÜ	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
PRES TEZGAHI OPERATÖRÜ (KESİM)	91,8%	59,2%	14,3%	0,0%	40,8%	0,0%	10,2%	0,0%
GENEL TOPLAM	**54,9%**	**73,6%**	**56,9%**	**17,3%**	**19,6%**	**11,6%**	**4,3%**	**7,1%**

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Temininde güçlük çekilme nedenleri incelediğinde Manisa ili ve Türkiye geneli olarak 'bu meslekte işe başvuru yapılmaması' dışında benzer bir tablo ortaya çıkmıştır. En önemli temininde güçlük çekilme nedeni 'gerekli mesleki beceriye sahip eleman bulunmaması' olarak görünmektedir. Daha önce de belirttiğimiz üzere mesleki eğitimlerin önemi bu tabloda da ortaya çıkmaktadır. Buna karşın 'çalışma sürelerinin uzunluğu' ve 'vardiyalı çalışma olması' maddeleri en az orana sahip maddelerdir. Tabi burada sorularımızı işverene sorduğumuzdan kaynaklı olarak 'çalışma sürelerinin uzunluğu' ve 'vardiyalı çalışma olması' seçeneğinin alt sıralarda olması doğaldır. (Bkz. Tablo-36 ve Grafik-20)

İşgücü piyasasında aktif olarak bulunmamız nedeniyle özellikle çocuk sahibi kadınların uzun çalışma süresi ve vardiyalı çalışma konusunda isteksiz olduklarını görmekteyiz. Özellikle artan rekabet şartları ve stoğa dayalı sistemin çökmüş olması nedeniyle vardiyalı çalışma ve fazla mesai kaçınılmaz bir gerçek olarak karşımızda durmaktadır.

Tablo 36: TGÇM işyerlerinde temininde güçlük çekilme nedeni dağılımı oranları

Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri	MANİSA		TÜRKİYE	
	TGÇM İşveren Sayısı	Oran	TGCM İşveren Sayısı	Oran
Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	1.888	54,9%	27.018	38%
Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamaası	2.529	73,6%	53.180	74%
Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamamaası	1.956	56,9%	43.439	60%
Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	594	17,3%	12.583	17%
Önerilen ücretin az bulunması	674	19,6%	13.552	19%
Vardiyalı çalışma olması	399	11,6%	3.951	5%
İşyerine ulaşım zorluğu	149	4,3%	4.542	6%
Çalışma sürelerinin uzunluğu	244	7,1%	3.929	5%
Genel Toplam	**3.438**	**100,0%**	**72.003**	**100%**

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Grafik 20: TGÇM işyerlerinde temininde güçlük çekilme nedeni dağılımı oranları Türkiye karşılaştırması

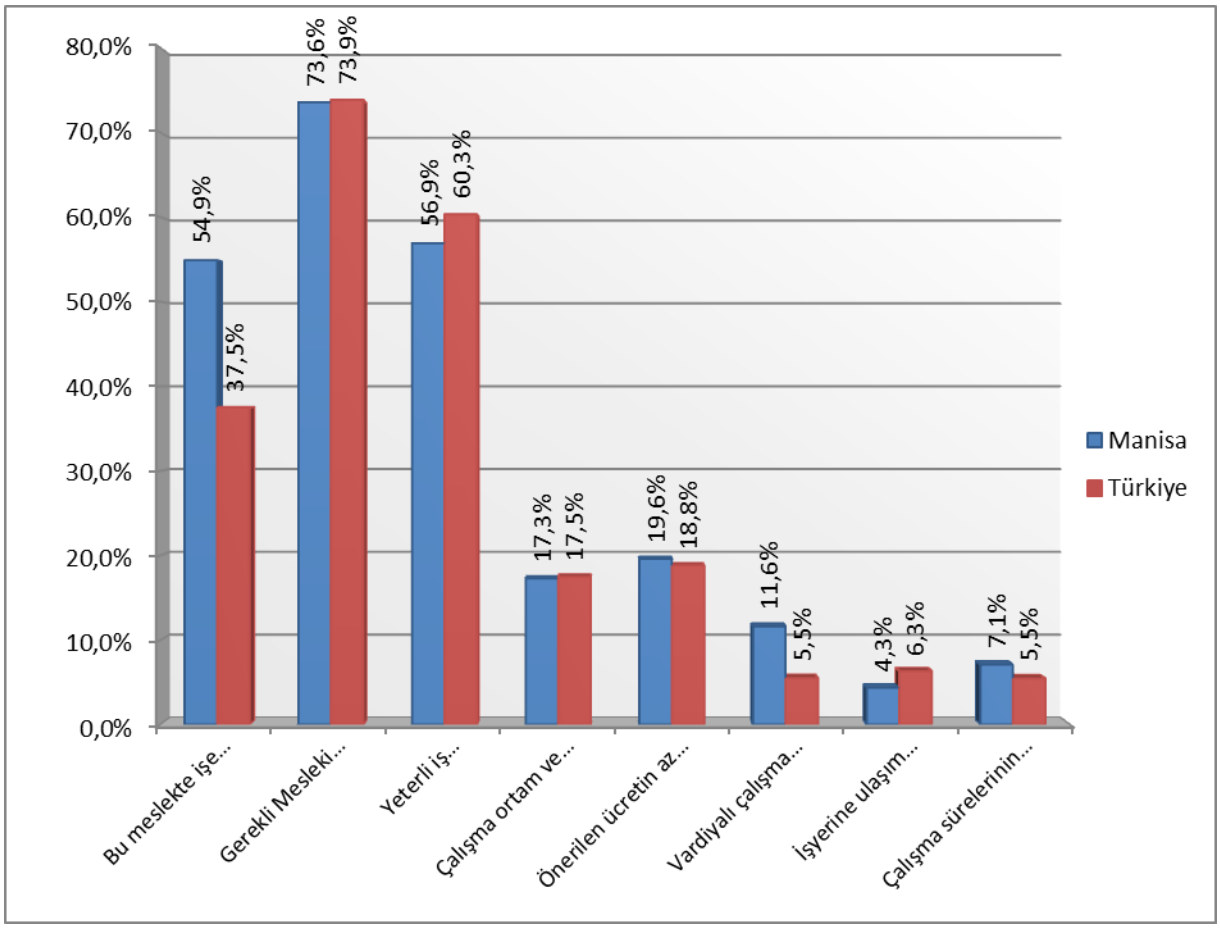

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Bu bölümde Manisa ili ve Türkiye geneli için 30 Haziran 2015 sonu itibariyle beklenen istihdam artış ve azalış tablolarını yorumlayacağız. Daha önceki yıllarda 6 ve 12 aylık beklentileri işverenlerden isterken bu yıl sadece 12 aylık beklentiyi işverenlerden istedik. Araştırma sonucunda Manisa ilinde toplamda 4.814 kişilik yeni istihdam artışı olması beklenmektedir. Oransal olarak bunu ifade edersek % 4,5 gibi rakama tekabül etmektedir. (Bkz. Tablo-37)

Tablo 37: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Net İstihdam Değişim Oranları

Sektörler	Toplam Çalışan Sayısı	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	12.466	54	0,4%
İmalat	60.268	2.782	4,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	166	0	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	61	7	10,9%
İnşaat	5.738	422	7,4%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	10.194	633	6,2%
Ulaştırma ve depolama	3.488	102	2,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1.398	102	7,3%
Bilgi ve iletişim	89	7	7,9%
Finans ve sigorta faaliyetleri	205	1	0,5%
Gayrimenkul faaliyetleri	735	106	14,4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	644	25	3,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	4.318	469	10,9%
Eğitim	2.581	-18	-0,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3.206	102	3,2%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	116	6	5,2%
Diğer hizmet faaliyetleri	803	14	1,7%

Genel Toplam	106.478	4.814	4,5%

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Öncelikle sektörlere göre ilimizdeki net istihdam değişimini incelediğimizde en yüksek oranların 'finans ve sigorta faaliyetleri', 'idari ve destek hizmet faaliyetleri' ve 'Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri' sektörlerine ait olduğunu görebiliyoruz. Burada dikkat edilmesi gereken konu ise her üç sektörde de çalışan sayılarının oldukça düşük olmasıdır. Bu nedenle istihdam değişim oranları da diğer sektörlere oranla daha yüksek çıkmaktadır. En fazla artış beklenen sektör 2.782 ile 'imalat' iken çalışan sayısının oldukça yüksek olması nedeniyle oran olarak % 4,6'da kalmıştır. Diğer sektörlerin aksine 'eğitim' sektöründe bir düşüş yaşanması beklenmektedir.(Bkz. Tablo-38)

Net istihdam değişim oranlarını meslek gruplarına göre incelediğimizde en yüksek artışın % 7,4 ile ' hizmet ve satış elemanları' meslek grubunda beklendiğini söyleyebiliriz. Bunu % 7,0 ile ' sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar' takip etmektedir. Meslek gruplarına göre hiçbir meslekte istihdam düşüşü beklenmezken en az artış beklenen meslek grubu % 0,2 ile 'yöneticiler' meslek grubu olarak görülmektedir.(Bkz. Tablo-38)

Tablo 38: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

Meslek Grupları	Toplam Çalışan Sayısı	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	6.868	64	0,9%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	6.317	469	7,4%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	15.460	965	6,2%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	634	20	3,2%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	7.333	125	1,7%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	24.320	1.705	7,0%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	9.432	393	4,2%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	33.108	1.065	3,2%
YÖNETİCİLER	3.007	7	0,2%

Genel Toplam	**106.478**	**4.814**	**4,5%**

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

30 Haziran 2015 sonuna kadar beklenen net istihdam değişimlerini mesleklerde incelediğimizde bazı mesleklerde artış, bazı mesleklerde ise azalış beklendiğini görüyoruz. En çok istihdam artışı beklenen üç meslek sırasıyla 'meyve sebze ayıklama işçisi', 'beden işçisi (genel)' ve 'temizlik görevlisi' meslekleridir. Meyve sebze ayıklama işçisinde beklenen artış bize ilimizde tarımın ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Tarımın ilerlemiş olması sanayide tarıma bağlı çalışan işyerlerinin sayısının artmasına da neden olmaktadır. Bunun sonucunda istihdam artışı beklenmektedir.

İstihdam azalışı beklenen ilk üç meslek incelendiğinde ise ilk sırada 'beden işçisi (taşıma, yükleme-boşaltma)', ikinci sırada 'tuğla imal işçisi' ve üçüncü sırada 'öğretmenler' olduğu görülmektedir. Özellikle eğitim sektöründeki beklenen düşüşün öğretmenlik mesleğinde beklenen düşüşten kaynaklanacağını söylemek yanlış olmayacaktır.(Bkz. Tablo-39)

Tablo 39: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek

Net istihdam Artışı Olan Meslekler	Net İstihdam Azalışı Olan Meslekler
MEYVE SEBZE AYIKLAMA İŞÇİSİ	BEDEN İŞÇİSİ (TAŞIMA, YÜKLEME-BOŞALTMA)
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	TUĞLA İMAL İŞÇİSİ
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	DİĞER ÖĞRETMENLER
KAĞIT İMALAT MAKİNESİ OPERATÖRÜ	REHBER ÖĞRETMEN (PSİKOLOJİK DANIŞMAN)
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	TURŞUCU
PAKETLEME İŞÇİSİ (GIDA)	İNŞAAT USTASI
MAKİNECİ (DİKİŞ)	NEZARETÇİ VE USTABAŞI (İNŞAAT İŞLERİ)
PLASTİK ENJEKSİYON ÜRETİM ELEMANI	DİĞER POLİSAJCILAR VE ALET BİLEYİCİLERİ (ELLE)
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	DİĞER HİZMETÇİLER VE İLGİLİ HİZMET İŞÇİLERİ
GARSON (SERVİS ELEMANI)	KOMPOZİT CEPHE KAPLAMA İŞÇİSİ

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

2013 ve 2014 yılında yaptığımız çalışmalardaki net istihdam değişimleri beklenen meslekleri inceleyeceğiz. İstihdam artışı beklenen mesleklerde bir benzerlik görülürken, istihdam azalışı beklenen mesleklerde genel olarak farklılıklar göze çarpıyor. Her iki yılda da en çok istihdam artışı beklenen mesleğin ‘ meyve sebze ayıklama işçisi’ olduğunu görüyoruz. Ayrıca her iki yılda da artış beklenen ‘temizlik görevlisi’ ve ‘beden işçisi (genel)’ meslekleri yer değiştirmiş şekilde ikinci ve üçüncü sırada bulunuyorlar.(Bkz. Tablo-40)

Tablo 40: 2013 ve 2014 I. Dönem Araştırma Sonuçlarının Net İstihdam Artışı ve Azalışı Özelinde Karşılaştırılması

NET İSTİHDAM ARTIŞI		NET İSTİHDAM AZALIŞI	
2014	2015	2014	2015
MEYVE SEBZE AYIKLAMA İŞÇİSİ	MEYVE SEBZE AYIKLAMA İŞÇİSİ	KURUYEMİŞ PAKETLEME İŞÇİSİ	BEDEN İŞÇİSİ (TAŞIMA, YÜKLEME-BOŞALTMA)
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	YIKAMA AYIKLAMA İŞÇİSİ (MEYVE SEBZE)	TUĞLA İMAL İŞÇİSİ
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	İNŞAAT KALFASI (GENEL)	DİĞER ÖĞRETMENLER
TARIM İŞÇİSİ (TARLA ÜRÜNLERİ)	KAĞIT İMALAT MAKİNESİ OPERATÖRÜ	MEKANİK BAKIM ONARIMCI (MOTORLU TAŞITLAR HARİÇ)	REHBER ÖĞRETMEN (PSİKOLOJİK DANIŞMAN)
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	KOMİ (GARSON YARDIMCISI)	TURŞUCU
DİĞER İMALAT VE İLGİLİ İŞÇİLER (ELLE)	PAKETLEME İŞÇİSİ (GIDA)	BEDEN İŞÇİSİ- BİNA İNŞAATI	İNŞAAT USTASI
GERİ DÖNÜŞÜM ÇALIŞANI	MAKİNECİ (DİKİŞ)	MAKİNE MONTAJCISI	NEZARETÇİ VE USTABAŞI (İNŞAAT İŞLERİ)
PLASTİK ENJEKSİYON ÜRETİM ELEMANI	PLASTİK ENJEKSİYON ÜRETİM ELEMANI	İNŞAAT ELEMANLARI KALIPÇISI	DİĞER POLİSAJCILAR VE ALET BİLEYİCİLERİ (ELLE)
İNŞAAT USTASI	METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	ALÇI DEKORASYONCU	DİĞER HİZMETÇİLER VE İLGİLİ HİZMET İŞÇİLERİ
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	GARSON (SERVİS ELEMANI)	BETONARME DEMİRCİSİ	KOMPOZİT CEPHE KAPLAMA İŞÇİSİ

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

Tablo-41'de mevsimlik çalışan işyerlerinin sektörler içinde dağılımı ve net istihdam değişimi incelenmiştir. Buna göre tüm mevsimlik çalışan işyerlerinin % 63,7'si 'imalat' sektöründe bulunmaktadır. Ayrıca 'imalat' sektöründe mevsimlik çalışan işyerlerindeki çalışan sayısında % 12,5'lik bir artış beklenmektedir.

Tablo 41:Toplam İşyerleri ve Mevsimlik Personel Çalıştıran İşyerlerindeki Net İstihdam Değişim Oranları ve Sektörler İçerisindeki Net İstihdam Değişim Payı

SEKTÖRLER	MEVSİMLİK PERSONEL ÇALIŞTIRAN İŞYERLERİNİN	
	NİDO	SEKTÖRLER İTİBARİYLE NET DEĞİŞİM PAYI
İmalat	12,5%	63,7%
İnşaat	4,6%	1,3%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	16,0%	12,2%
Ulaştırma ve depolama	40,1%	4,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	20,8%	1,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	38,9%	16,2%
Genel Toplam	**14,5%**	**100,0%**

Kaynak: Manisa İPTA 2014-I. Dönem

SONUÇ

Dünyadaki küreselleşme süreciyle beraber ortaya çıkan değişimlerden işgücü piyasaları da büyük oranda etkilenmektedir. Bu değişimle beraber son yirmi yılın ve günümüzün en önemli sorununun işsizlik ve istihdam olduğu bilinmektedir. Ulusal istihdam politikasının oluşturulmasına ve istihdamın korunmasına, geliştirilmesine ve işsizliğin önlenmesi faaliyetlerine yardımcı olan Kurumumuzun önemini giderek arttırmaktadır. Kurumumuzun odağında istihdam faaliyetleri bulunmakta olup, işe yerleştirilemeyen iş arayanlarla ilgili olarak aktif işgücü programları uygulanmaktadır. Bu bağlamda; İŞKUR tarafından düzenlenen aktif işgücü hizmetleri kapsamındaki mesleki eğitim kursları, UMEM kapsamında gerçekleşen mesleki eğitimler, işbaşı eğitim programları, girişimcilik eğitim programları, toplum yararına programlar, iş ve meslek danışmanlığı faaliyetleri ve tasarlanacak olan diğer kurs, program, proje ve özel uygulamalar faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

2014 yılında Manisa Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü personeli tarafından yapılan iş piyasası analiz çalışmaları sonucunda elde edilen bilgiler; İlimizin sektörel anlamda gelişiminin izlenmesine, işgücü piyasasına ilişkin mevcut durumu hakkında bilgi edinilmesine, sektörlerin ihtiyaç duyduğu işgücü özelliklerinin belirlenmesine ve işgücü piyasasının geleceğe yönelik istihdam politikalarının geliştirilmesine yardımcı olacaktır.

Raporda derlenen verilerin genel bir değerlendirmesi yapıldığında, Manisa'nın gelişimine yönelik sorunlarından birisinin, önemli sayıda öğrenci ile beyaz yakalı-yüksek ücretli personelin Manisa'da ikamet etmemesi ve burada kazanılan gelirin büyük çoğunluğunun İl dışında harcanması olduğu görülmektedir. Bu sorunu giderebilmek ve İlimizi çekici kılabilmek için İlimizdeki altyapı, barınma, sosyal ve kültürel ihtiyaçların ekonomik olarak giderilmesi sağlanmalıdır.

TÜİK tarafından elde edilen verilere göre Manisa'da son yıllarda işgücüne katılım ve istihdam oranı artış göstermekte, buna karşılık da işsizlik değerleri düşmektedir. İşsizlikte en yüksek seviye olan lise altı eğitim düzeyindeki bireylerin mesleki eğitim almalarının sağlanması ile işsizlik oranlarının düşmesine katkıda bulunacaktır. Ancak, İŞKUR tarafından finanse edilen özellikle de imalat sektöründen gelen istihdam garantili mesleki eğitim taleplerinde ön yeterlilik olarak lise ve dengi eğitim almış katılımcıların talep edilmesi, lise altı eğitim düzeyindeki bireylere mesleki eğitim verilmesini zorlaştırmaktadır. Bu noktada, açık lise veya meslek liselerine katılımın yaygınlaştırılması için İl Milli Eğitim Müdürlüğüne büyük görev düşmektedir

Genel olarak işgücüne katılım oranı Türkiye ortalamasının üstünde olmakla birlikte, kadınların işgücüne katılımı yeterli seviyede olmadığından, kadınları işgücüne çekmek önem arz etmektedir. Özellikle de kadınlara yönelik düzenlenecek mesleki eğitim kursları ile birlikte işbaşı eğitim programları, girişimcilik programları ve Toplum Yararına Çalışma Programları ile kadınların işgücüne katılımları artıracaktır.

İŞKUR'A tarafından sunulan veriler kısmını incelediğimizde en dikkat çekici noktanın alınan açık iş sayısının çok fazla olduğunu bu karşın işe yerleştirmenin az olduğu görülmektedir. Buradaki sonuçtan eleman ihtiyacını karşılamakta sıkıntı çektiğimiz görülmektedir. Özellikle yeterli düzeyde mesleki beceriye sahip olmamak en önemli sorundur.

Manisa'da toplamda 2.091 firmayla yüz yüze görüşülmüştür. Bu firmaların büyük bir çoğunluğunu imalat sektöründeki firmalar oluşturmaktadır. Buna göre; Manisa'da sanayi sektörünün gelişmiş olduğunu söyleyebiliriz. Sanayi sektöründeki firmaların büyük çoğunluğunun ihtiyacı ara eleman dediğimiz belli bir vasfa sahip mesleki eğitim belgeli çalışanlardır. Bu anlamda Manisa ilinde örgün ve yaygın mesleki eğitimin nitelik ve nicelik yönünden kapasitesinin arttırılması ile sektörlerin eğitimli personel ihtiyacını karşılamak noktasında önem arz etmektedir.

Yapılan araştırmada açık işler için talep edilen becerileri incelediğimizde; ‘iş ahlakına sahip olma ve ‘fiziki ve bedensel yeterlilik’ olarak tespit edilmiştir. Manisa sanayisi kadar tarım sektörü de gelişmiştir. Bu durum özellikle bağ bahçe sahibi insanların üzüm zeytin gibi ürünlerin toplanması ve yetiştirilmesi döneminde işlerini bırakarak bu işlere yönelmektedir. BU durum işvereni zor durumda bırakmaktadır.

Firmaların ve vatandaşların İŞKUR ile bağlantısını arttırarak daha verimli çalışılması sağlanmalıdır. Bu bağlamda iş ve meslek danışmanlığı daha çok ön plana çıkarılmalı, iş arayanla açık işlerin doğru eşleştirilmesinde daha etkin rol almalıdırlar. Ayrıca yeni açılan ve açılacak firmalara İŞKUR faaliyetleri etkin olarak tanıtılmalıdır.

İldeki meslek liseleri ve meslek yüksekokulları sektördeki ihtiyaç duyulan meslekler üzerine eğitime ağırlık vermelidir. Özellikle ortaokul 7. ve 8. Sınıf öğrencilerine meslek danışmanlığı yapılmalı ve meslek seçiminin ve mesleki eğitimin önemi anlatılmalıdır.

Ayrıca, meslek yüksekokulları ve meslek liselerindeki mesleki eğitimin sektördeki teknolojik gelişmelere paralel olarak revize edilmesi ile mesleki eğitim kalitesinin artmasına destek sağlanmalıdır.

Gerek liselerden gerekse üniversitelerden yeni mezun olan işsiz bireylerin işbaşı eğitim programına yönlendirilerek yeterli tecrübeyi kazanmaları sağlanabilir. Böylelikle yeni mezun olan çalışan adaylarının istihdamı da kolaylaşacaktır.

KOSGEB işbirliği ile yürütülen girişimcilik programlarından sertifika alanlardan KOSGEB hibe ve kredisinden faydalanarak kendi işlerini kuranların sayılarının artırılması için KOSGEB tarafından gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir. Bu şekilde açılan işyerleri kendi istihdamları dışında yanlarında yeni istihdamlarda yaratacaklarından KOBİ’lere verilecek destekler de arttırılmalıdır.

Ayrıca, il ve ilçe belediyelerinin, Organize Sanayi Bölge Müdürlüklerinin, Ticaret ve Sanayi Odaları ile Manisa Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğinin de istihdamın arttırılması ve mesleki eğitimlere destek verilmesi konusunda bölgeye hitap eden yeni projeler üretmesi faydalı olacaktır.

Dünya'da ve Türkiye'de son yıllarda istihdam problemleri yaşanmaktadır. Özellikle vasıfsız işgücü artarken kalifiye personelin azalması istihdam konusunda sorunları daha da arttırmaktadır. Bu yüzden İŞKUR'un özel sektör temsilcileri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla daha fazla işbirliği yapması gerekmektedir. 2012 yılı içerisinde kurum bünyesine katılan İş ve Meslek Danışmanlarıyla birlikte ivme kazanan hizmetler, İŞKUR'a kayıtlı kişi sayısında artış sağlamıştır. 2014 yılında da bu ivmenin korunması sağlanmalıdır. İş ve meslek danışmanlığı faaliyetlerinin etkin olarak kullanılması ve bireylerin doğru mesleklere yönlendirilmesi büyük önem kazanmıştır. Ancak bu sayede Manisa; sosyal ve ekonomik anlamda üst sıralara çıkabilecektir.

KAYNAKÇA

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

İŞKUR, İl İPA 2013 Raporu

EKLER

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

	TÜRKİYE İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI (TİPTA)
2014	**İŞYERİ BİLGİ FORMU**

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, **yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır.** Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.
2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur**.
3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

Bu araştırma, ilinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden örnek işyerlerini kapsamaktadır. İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No				
İşyerinin Yasal Unvanı				
İşyerinin Tabela Unvanı				
1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.				
	Evet	**Hayır**	**Fikrim Yok**	
2) İşyeri olarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığınızı belirtiniz.				
3) Daha önce İŞKUR'dan eleman talebinizin olup olmadığını belirtiniz.				
4) İşyerinizin devletin verdiği istihdam teşviğinden yararlanıp yararlanmadığını belirtiniz.				
5) İşyerinizde üretilen ürünlerin ihraç edilip edilmediğini belirtiniz.				
6) İşyerinizin yabancı ortaklığı olup olmadığını belirtiniz.				
7) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.				
8) İşyerinizde çalışanlara kreş imkanının sağlanıp sağlanmadığını belirtiniz.				
9) Çalışanlarınıza işe gelmede servis hizmetinin sağlanıp sağlanmadığını belirtiniz.				
10) İşyerinizde mevsimlik istihdam edilen personelin olup olmadığını belirtiniz.				
11) 2014 yılında çalışanlarınıza işleriyle ilgili herhangi bir eğitim düzenlenip düzenlenmediğini belirtiniz.				

ADRES BİLGİLERİ

İL:	**İLÇE:**	**MAHALLE :**	
CADDE/SOKAK:			
DIŞ KAPI NO :			
İÇ KAPI NO :			
TELEFON/FAKS/E-POSTA	...../...../	.....	@.....

Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin

Adı ve Soyadı		**Unvanı**	
Tarih		**Telefonu**	
E-posta		**İmza/Kaşe**	

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	**KONTROLÖR**	**VERİ GİRİŞ PERSONELİ**
Adı ve Soyadı			
Tarih ve İmza			

BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI

İL MÜDÜRLÜĞÜ	ADRES	TELEFON	FAKS	E-POSTA
..... Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü	.....	.....	.....	.....

Bölüm I - MEVCUT İSTİHDAM

S 12: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan **Sayısı**	Erkek Çalışan **Sayısı**	Toplam Çalışan **Sayısı**
TOPLAM			

S13. İşyerinizde çalışan sayısının son bir yıl içerisinde, 10 ve üzerine çıkıp çıkmadığını belirtiniz.
(Bu soruya sadece "12. Soruda toplam çalışan sayısı 9 veya daha az kişi olarak belirtilen işyerleri" cevap verecektir.)

Evet ☐

Hayır ☐

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ

Bölüm II -AÇIK İŞLER

S14: Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

S 14.1: Eleman aramıyoruz. ☐ ⇒ **Soru 15'e geçiniz.**

01	02	03	04													05					06		
Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş **Sayısı**	Talep Edilen **Asgari** Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek lisesi 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisans üstü 8. Farketmez	**Beceri İhtiyacı ve Kişisel Özellikler (*)** 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fazla mesaiye kalabilme 3. Fiziki ve bedensel yeterlilik 4. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 5. İletişim ve ifade yeteneği 6. İş ahlakına sahip olma 7. Proje tabanlı çalışma 8. Satış ve pazarlama becerisi 9. Seyahat edebilme esnekliği 10.Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 11.Takım çalışması 12.Yabancı dil 13.Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe													**İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz (*)** 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete-İlan, vb. 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet-Sosyal Medya 5. Özel İstihdam Büroları					**Açık işiniz için aşağıdaki seçeneklerden hangisini tercih edersiniz?** 1. Kadın 2. Erkek 3. Farketmez		
			1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**1**	**2**	**3**
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					
		☐																					

(*) (04), (05) ve (06) sütunlarında birden fazla seçenek (X) şeklinde işaretlenebilir.

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ ⇒

BÖLÜM III. 30 HAZİRAN 2015 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİĞİ OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.15: 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	**Evet**	**15.1'e geçiniz**
	Hayır	**16.soruya geçiniz**
	Fikrim Yok	**16.soruya geçiniz**

S 15.1: **30 Haziran 2015 tarihi itibariyle** işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam **ARTIŞI** olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal ***artış***

S.16: 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	**Evet**	**16.1'e geçiniz**
	Hayır	**17.soruya geçiniz**
	Fikrim Yok	**17.soruya geçiniz**

S 16.1: **30 Haziran 2015 tarihi itibariyle** işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam **AZALIŞI** olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal ***azalış***

SONRAKİ SAYFAYA

BÖLÜM IV. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

S17: 2014 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

S 17.1: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → **Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.**

01	02	03	04							
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde güçlük çekilen eleman **sayısı**	**Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşıladınız mı?** **1-EVET** **2- HAYIR** **3-KISMEN**	**Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*)** **1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması** **2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması** **3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması** **4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi** **5. Önerilen ücretin az bulunması** **6. Vardiyalı çalışma olması** **7. İşyerine ulaşım zorluğu** **8. Çalışma Sürelerinin Uzunluğu**							
			1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								

*** Birden fazla güçlük çekilme nedeni işaretlenebilir.**

Türkiye İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.

V.Bilgi Formu Hakkında Görüş ve Önerileriniz?
(Bu kısım Ziyaretçi veya Yanıt veren İşveren tarafından doldurulabilir.

İşverenin görüşleri:

Ziyaretçinin görüşleri:

Ek 2- Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İşyeri Sayısı	Tamsayım Yapılan İller	10+ İşyeri Sayısı
ADANA	4.255	KARABÜK	458
ADIYAMAN	800	KARAMAN	477
AFYONKARAHİSAR	1.375	KARS	279
AĞRI	461	KASTAMONU	701
AKSARAY	785	KAYSERİ	3.307
AMASYA	627	KIRIKKALE	405
ARDAHAN	95	KIRKLARELİ	658
ARTVİN	343	KIRŞEHİR	377
AYDIN	1.962	KİLİS	172
BALIKESİR	2.252	KONYA	4.466
BARTIN	421	KÜTAHYA	1.106
BATMAN	1.039	MALATYA	1.431
BAYBURT	99	MANİSA	2.331
BİLECİK	431	MARDİN	1.333
BİNGÖL	541	MERSİN	3.638
BİTLİS	433	MUĞLA	2.537
BOLU	629	MUŞ	426
BURDUR	507	NEVŞEHİR	780
ÇANAKKALE	988	NİĞDE	535
ÇANKIRI	252	ORDU	1.313
ÇORUM	1.043	OSMANİYE	897
DENİZLİ	2.961	Rize	808
DİYARBAKIR	2.502	SAKARYA	1.984
DÜZCE	1.028	SAMSUN	2.246
EDİRNE	715	SİİRT	369
ELAZIĞ	1.310	SİNOP	370
ERZİNCAN	393	SİVAS	1.129
ERZURUM	1.199	ŞANLIURFA	2.365
ESKİŞEHİR	2.068	ŞIRNAK	613
GAZİANTEP	3.435	TEKİRDAĞ	2.447
GİRESUN	842	TOKAT	918
GÜMÜŞHANE	192	TRABZON	2.283
HAKKARİ	201	TUNCELİ	152
HATAY	2.208	UŞAK	889
IĞDIR	238	VAN	1.194
ISPARTA	675	YALOVA	581
KAHRAMANMARAŞ	1.805	YOZGAT	613
		ZONGULDAK	1.014
Genel Toplam		88.712	

Örnekleme Yapılan İller	Örneklem İşyeri Sayısı
ANKARA	6.911
KOCAELİ	4.201
BURSA	10.183
İZMİR	6.276
İSTANBUL	8.493
ANTALYA	4.289
Toplam	40.353

2014 yılı İşkur İşgücü Piyasası Analiz Çalışması (İPA) Örnek Planı

Coğrafi kapsam:

Coğrafi kapsam olarak nüfus büyüklüklerine bakılmaksızın Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan tüm il ve ilçe merkezleri ile köyler kapsama dahil edilmiştir.

Sektörel Kapsam :

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri

Kapsanan kitle:

Sektörel kapsam dahilinde tüm yerel birimler anket kapsamını oluşturmaktadır.

Örnekleme çerçevesi:

2014 yılı Türkiye İstatistik Kurumu İş Kayıtları Sistemi altlık olarak kullanılmak üzere sektörel kapsam dahilinde ilgili sektörde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip yerel birimler çalışmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır.

Örnekleme birimi:

Örnekleme birimi yerel birimdir.

Gözlem birimi:

Gözlem birimi yerel birimdir.

Tahmin boyutu:

2014 yılı İşkur İPA çalışması, 17 sektörde yerel birim bazında Türkiye tahmini vermek üzere planlanmıştır. Ayrıca C sektöründe 10,11,12,13,14,15,16,17,18, 19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33 bölümlerinde tahmin verilecek boyutta tabakalama değişkenleri aşağıda verilmiştir.

Kısımlar
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
P
Q
R
S

Örnekleme yöntemi:

2014 yılı İşkur İPA çalışmasında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

2014 yılı İşkur İPA çalışmasında amaç, kapsam dahilindeki sektörler bazında Türkiye tahmini vermektir. Çalışma 6 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya, Bursa, Kocaeli) örnekleme, diğer illerde tamsayım uygulanmak üzere planlanmıştır. Bursa il için ayrıca 2-9, 10+ çalışan sayısı tabakalaması istenmiştir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak, 6 ilde 40353 olarak hesaplanmıştır. Diğer illerde ise birim sayısı 87151 olarak belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

$n_h = ñ [K^2 + (1- K^2) M_h^2]^{½}$

ñ = Göze düşen ortalama örnek hacmi

$M_h = N_h / (N / h) = h.W_h$

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

$n_{min} = K.ñ$ en küçük göze düşen örnek hacmi

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektir. Dolayısıyla yerel birim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayımla ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örneklem (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir

başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Tahmin ve Notasyonlar

Her sektörde yerel birimler bulundukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir. Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet grubundaki tabaka indisi

n_h = h. tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h. tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini ($\hat{Y}$), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(y_i \big/ \pi_h \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

($\hat{Y}$) toplam tahminine ilişkin h. tabakadaki varyans formulu aşağıda verilmiştir:

$$v\left(\hat{Y}_h\right) = N_h{}^2 v\left(\bar{y}_h\right) = N_h{}^2 \left[\sum \left(y_i - \bar{y}_h\right)^2 / n_h\left(n_h - 1\right)\right] \text{ dır.}$$

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h$ şeklinde bulunur.

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$v\left(\hat{Y}\right) = \sum_{h} v\left(\hat{Y}_h\right)$ olarak elde edilir.

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 12 Mayıs-27 Haziran tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastahane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

İKO = (İşgücü Arzı (İstihdam+İşsiz))/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

İstihdam Oranı = (Toplam istihdam)/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde

çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = (Kayıtdışı istihdam)/(Toplam istihdam) x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer

işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = İşsiz/(İşgücü arzı (istihdam+işiz)) x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

içinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma,öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = (Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus-(İstihdam+İşsiz))/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = ((0-14 yaş nüfus + 65 yaş nüfus))/(15-64 yaş nüfus) x 100

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Ek 4- Ek Tablolar

TÜRKİYE GENELİ SEKTÖRLERE GÖRE İPTA SONUÇLARI-2014/1.DÖNEM							
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 haziran 2015 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran 2015
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.722	83.891	1.450	3.295	4.329	1,7%	5,2%
İmalat	50.597	2.510.806	87.006	111.361	115.160	3,3%	4,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	676	37.222	188	384	308	0,5%	0,8%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	498	31.312	295	377	1.271	0,9%	4,1%
İnşaat	37.791	832.881	14.074	34.347	60.506	1,7%	7,3%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	46.693	1.119.724	34.783	48.979	55.307	3,0%	4,9%
Ulaştırma ve depolama	11.428	324.949	8.051	9.957	9.754	2,4%	3,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	12.594	540.430	14.863	21.918	15.853	2,7%	2,9%
Bilgi ve iletişim	2.722	102.669	2.773	3.631	5.413	2,6%	5,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	1.962	189.181	1.277	1.305	7.353	0,7%	3,9%
Gayrimenkul faaliyetleri	1.514	37.515	1.111	1.452	1.797	2,9%	4,8%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	9.638	196.305	4.424	8.630	9.490	2,2%	4,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	8.066	546.251	15.218	18.839	59.204	2,7%	10,8%
Eğitim	5.712	190.977	3.298	4.027	992	1,7%	0,5%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	4.171	191.334	5.084	7.960	9.343	2,6%	4,9%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	849	23.694	504	833	698	2,1%	2,9%
Diğer hizmet faaliyetleri	4.278	90.551	4.182	5.408	4.987	4,4%	5,5%
Genel Toplam	**200.911**	**7.049.691**	**198.582**	**282.704**	**361.764**	**2,7%**	**5,1%**

MANİSA GENELİ SEKTÖRLERE GÖRE İPTA SONUÇLARI 2014-1. DÖNEM

Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Teminin de Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 haziran 2015 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran 2015
Madencilik ve taş ocakçılığı	27	12.466	10	23	54	0,1%	0,4%
İmalat	697	60.268	2.206	1.999	2.782	3,5%	4,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	4	166			0	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	4	61			7	0,0%	10,9%
İnşaat	375	5.738	104	376	422	1,8%	7,4%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	455	10.194	298	426	633	2,8%	6,2%
Ulaştırma ve depolama	111	3.488	22	33	102	0,6%	2,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	91	1.398	60	78	102	4,1%	7,3%
Bilgi ve iletişim	11	89	4	9	7	4,3%	7,9%
Finans ve sigorta faaliyetleri	15	205	2	4	1	1,0%	0,5%
Gayrimenkul faaliyetleri	12	735	16	4	106	2,1%	14,4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	63	644	17	64	25	2,5%	3,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	73	4.318	69	193	469	1,6%	10,9%
Eğitim	92	2.581	53	94	-18	2,0%	-0,7%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	67	3.206	64	105	102	2,0%	3,2%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	6	116			6	0,0%	5,2%
Diğer hizmet faaliyetleri	61	803	21	31	14	2,5%	1,7%
MANİSA	**2.164**	**106.478**	**2.945**	**3.438**	**4.814**	**2,7%**	**4,5%**